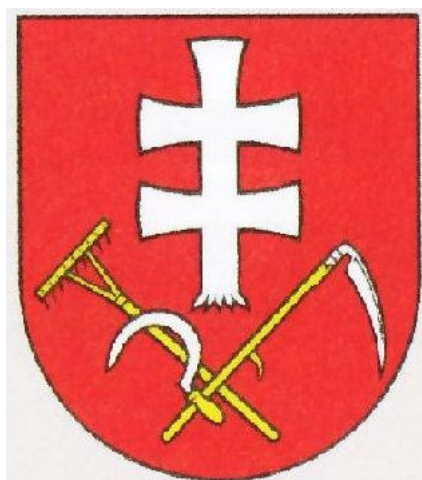

**Program rozvoja obce Nižný Tvarožec
na roky 2016-2023**

Názov:	Program rozvoja obce Nižný Tvarožec na roky 2016 - 2023
Územné vymedzenie:	Obec Nižný Tvarožec
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	25.11.2016
Dátum platnosti	od 25.11.2016 do 24.11.2023
Verzia ¹	1.0
Publikovaný verejne:	26.11.2016

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1; 1.2 atď.

Obsah

Úvod	5
Cieľ dokumentu PRO Nižný Tvarožec	6
Ex - post hodnotenie PHSR obce Nižný Tvarožec do roku 2016.....	10
Časť A - Analytická časť	17
Polohopis.....	17
Geologické a geomorfologické pomery	19
Hydrologické pomery	20
Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra	20
História obce	21
Kultúrno - historické hodnoty obce Nižný Tvarožec.....	22
Symboly obce.....	22
Pečať rozvoja obcí a miest 2015	23
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia	25
Ľudské zdroje	25
Sociálna infraštruktúra	27
Rozpočet obce po poslednej zmene k 31.12.2015	28
Plán rozpočtu na roky 2015 - 2017	28
Podnikateľské subjekty	29
Školstvo.....	30
Kultúra a cestovný ruch	32
Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií.....	39
Časť A.II - Analýza vonkajšieho prostredia	46
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	51
SWOT analýza	51
Vyhodnotenie SWOT analýzy:	53
Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy.....	54
Časť B - Strategická časť	56
Strategická vízia a strategický cieľ obce.....	57
Stratégia rozvoja	58

Časť C - Programová časť	64
Merateľné ukazovatele výsledku dopadu.....	66
Časť D - Realizačná časť	75
Akčný plán obce	75
Plán hodnotenia a monitorovania.....	78
Časť E - Finančná časť	80
Časť E.I Indikatívny finančný plán PHSR.....	80
Časť E.II Finančná časť	82
Model viaczdrojového financovania.....	86
Systém hodnotenia zaraďovania projektov do financovania	87
Záver	89
Povinné prílohy PHSR	91
Príloha č.1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov.....	93
zapojených do spracovania PHSR	93
Príloha č.2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (výhodiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)	94
Príloha č.3 - Zoznam skratiek použitých v PRO.....	96
Príloha č.4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)	97
Príloha č.5 - Dohoda o partnerstve.....	98
Príloha č.6 - Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov	99

Úvod

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych, alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu, či kraja. Vypracovanie Programu rozvoja obce je dôležité pre dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce, lepšiu implementáciu rozvojových aktivít, zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov. V prípade tvorby predmetného programového dokumentu je dôležité zapojiť zainteresovanú verejnosť do procesu tvorby PRO. Verejnosť sa môže zapojiť a názorovo vyjadriť do celého programovacieho procesu a tým sa zabezpečí spätná väzba. Zapojením obyvateľov a záujmových skupín sa dosiahne vhodná implementácia rozvojových stratégií, ktoré podporia všeobecnú atraktivitu územia obce.

Program rozvoja obce je strednodobým dokumentom, ktorý slúži na podporu regionálneho rozvoja jednotlivých obcí. Jeho cieľom je zmapovať a analyzovať sociálnu a ekonomicko priestorovú štruktúru obce a na základe jej výsledkov vytvoriť rad cielených opatrení na zlepšenie ekonomického a sociálneho rozvoja v obci. Dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je vypracovaný v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Zákon č. 309/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, upravuje podľa § 5 c) program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce "Program rozvoja obce".

Strategický dokument Program rozvoja obce (PRO) Nižný Tvarožec zatiaľ nebol spracovaný, jedná sa preto o jeho prvú verziu.

Podkladom pre vypracovanie dokumentu je Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, ktorá bola vydaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja schválenej vládou Slovenskej republiky 18. júna 2014 a jeho ďalšie aktualizované verzie. Program rozvoja obce (PRO) na roky 2016 - 2023 rešpektuje povinné prílohy, plánovacie a podporné dokumenty k metodike a postup tvorby navrhovaný metodikou.

Proces vypracovania PRO bol zabezpečený nasledujúco:

- pracovné skupiny: a) hospodárska; b) sociálna; c) environmentálna
- zapojenie verejnosti: a) dotazníkový prieskum; b) verejné prerokovanie PRO

Počas prípravy PRO bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PHSR s možnosťou žiadať viac informácií priamo od kompetentných osôb. Pracovné skupiny

sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PRO.

Cieľom Programu rozvoja obce Nižný Tvarožec je zmapovanie a analýza sociálnej a ekonomickej priestorovej štruktúry obce a na základe spracovaných výsledkov vytvorenie cielených opatrení na zlepšenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Obsah (osnova) dokumentu Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016 - 2023

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná časť
- Časť E - Finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PRO Nižný Tvarožec

Cieľom dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je navrhnuť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja. Plánom tohto PRO je nielen upozorniť na účel a obsah samotného PRO, ale celkovo zlepšiť kvalitu života obyvateľov. Ďalším cieľom PRO je podporiť rozvoj cestovného ruchu a miestneho turizmu, vybudovať ekonomické kapacity obce pre zlepšenie hospodárskej budúcnosti, vytvoriť nové pracovné príležitosti a z roveň zdôrazniť význam dobrého - otvoreného, participatívneho a cieľavedomého procesu jeho prípravy, ktorý bude na základe hodnotenia výsledkov priebežne aktualizovaný. V zmysle týchto princípov je dôležité stanoviť ciele a priority v danom území. Miestny rozvoj je príležitosťou pre miestnu samosprávu, súkromný sektor, neziskové organizácie a pre miestnu komunitu spolupracovať a vytvoriť podmienky na dosahovanie jeho cieľa, a tak zvýšiť kvalitu života pre všetkých zainteresovaných. Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce Nižný Tvarožec, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a z roveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného

mikroregiónu, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a podobne.

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec je strednodobý plánovací dokument na obdobie 7 rokov s možnosťou jeho priebežnej aktualizácie. Podľa potreby musí byť program doplňovaný a upravovaný.

Tab. 1: Dôležitosť vypracovania PRO

Vypracovanie Programu rozvoja obce Nižný Tvarožec je dôležité pre:
Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 1 (Ú1) - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoja obce Nižný Tvarožec na roky 2016-2023
Forma spracovania	<ul style="list-style-type: none"> • pracovníkmi samosprávy, • s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie.
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none"> • za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím, <ul style="list-style-type: none"> ○ Zoznam členov riadiaceho tímu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bc. Dana Karnišová ▪ Ing. Jozef Dzubák ▪ Vladislav Michel' • za tvorbu obsahu budú zodpovedať pracovné skupiny zriadené zo zástupcov obce

	<p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioritná oblasť Hospodárska <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bc. Peter Kohút ▪ Milan Lišivka ▪ Jana Balaščáková ○ Prioritná oblasť - Sociálna <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mária Hirčáková ▪ Mgr. Viktória Meščanová ▪ Ing. Ivana Majerníková ○ Prioritná oblasť - Environmentálna <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ján Sterančák ▪ Ján Juročko ▪ Monika Jureková <ul style="list-style-type: none"> • Proces spracovania PRO na roky 2016 - 2023 bude prebiehať za spolupráce obyvateľov obce. Verejnosť bude pravidelne oboznamovaná s postupom a jednotlivými výstupmi prostredníctvom webovej stránky obce. Názory verejnosti budú zozbierané dotazníkovou formou. Dotazníkový prieskum bude realizovaný formou elektronickou a taktiež formou ručného vypísania.
Obdobie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> • od 1.7.2016 - 31.12.2016 <p>Harmonogram spracovania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozri: Formulár - Harmonogram spracovania PRO
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> • náklady na vlastné spracovanie - 165 hodín • Náklady na získanie informačných podkladov (štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky), na stretnutia, publicitu a konzultačnú činnosť = 250,- EUR. Financovanie z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. 2 (Ú2) - Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I /16	II /16	III /16	IV /16	V /16	VI /16	VII /16	VIII /16	IX /16	X /16	XI /16	XII /16
Úvod*												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Formulár č. 3 (Ú3) - Metódy zapojenia verejnosti odo prípravy PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	XX		
Verejné informačné tabule	XX		
Prístupne, jednoducho napísaný bulletin	XX		
Informačné formuláre, tabuľky údajov, infografika	XX		
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms	XX	X	X
Využitie existujúcich médií			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach	XX	X	
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	XX		
Stretnutia	XX		
Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízií	X		
Informačné služby			
Návštevy lokalít (podobných obcí)	XX	XX	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	XX	XX	XX
Verejné stretnutia	XX	XXX	XX
Návšteva v dotknutom území	X	X	X
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	XX	XX	XX

Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	XX	XX	XX
Prieskumy verejnej mienky	XX	X	X
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	X	XXX	XX
Pracovné skupiny	X	X	XXX
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Brainstorming	X	XX	XXX
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	X	XX	XXX

X – možné, XX – odporúčané/vhodné, XXX – veľmi vhodné, vysoko odporúčané

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 4 (Ú4) - Zoznam členov pracovných skupín

Zoznam členov pracovných skupín	
Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení
Gestor	Bc. Dana Karnišová
Koordinátor	Ing. Jozef Dzubák
Metodik	Bc. Peter Kohút
Organizácia, inštitúcia	Funkcia
Interní odborníci	-
Externí odborníci	-

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Ex - post hodnotenie PHSR obce Nižný Tvarožec do roku 2016

Do roku 2016, nemala obec Nižný Tvarožec vypracovaný dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Z uvedeného dôvodu nie je možné vykonať ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR. Vo formulári nižšie sú zosumarizované najväčšie

realizované projekty za roky 2008 až 2016. V tomto období bolo v obci realizovaných trinásť projektov, ktoré mali vplyv na rozvíjanie obce v rôznych smeroch. Celková hodnota projektov predstavovala sumu 264 241 Eur. Z celkovej hodnoty tvorili finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu sumu 5 000 Eur, z rozpočtu obce 64 864 Eur a finančné prostriedky zo štátnych účelových fondov tvorili sumu 194 377 Eur.

Formulár č. 5 (Ú6) - Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR																				
v tis. EUR na dve desatinné miesta																				
č.	Názov investície - projekt, obec, okres	Číslo a názov aktivity - projekt, obec, okres, samosprávny kraj	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacích o projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov									
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1.	Výmena okien a vchodových dverí na budove KD		1261 - Budovy na kultúru a verejnú zábavu	2011	Zrekonštruovaná budova	8,588					5,000		3,588							
				2012	Počet															

2.	Rozšírenie vodovodu		2222 - Miestne potrubné rozvody vody	2011	Nový vodovod	171,00								171,00					
				2012	Počet														
3.	Územný plán obce		-	2012	Dokument	10,68								4,602	6,078				
				2013	paré														
4.	Rekonštrukcia sály KD		1261 - Budovy na kultúru a verejnú zábavu	2013	Zrekonštruovaná budova	32,027								32,027					
				2014	Počet														
5.	Zateplenie sokla v ZŠ		126 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávania	2014	Zrekonštruovaná budova	3,874									3,874				

				2014	Počet														
6.	Obnova verejného osvetlenia		21 - Dopravná infraštruktúra	2014	Zrekonštruované osvetlenie	6,418					6,418								
				2014	Počet														
7.	Stavebné úpravy soc. zariadení v ZŠ N. Tvarožec		126 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávania	2014	Zrekonštruovaná budova	8,145					8,145								
				2014	Počet														
8.	Výmena okien a strešnej krytiny na budove OcÚ		1220 - Budovy pre administratívu	2015	Zrekonštruovaná budova	9,748					9,748								
				2015	Počet														

9.	Zhotovenie prístrešku pri OcÚ		1220 - Budovy pre administratívu	2015	4,266							4,266						
				2015														
10.	Výmena radiátorov a príslušenstva v ZŠ		126 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávania	2015	2,78							2,78						
				2015														
11.	Zhotovenie prístrešku v ZŠ		126 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávania	2015	2,50							2,50						
				2015														
12.	Náter strechy a poprava		126 - Školy, univerzity a	2015	1,921							1,921						

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016-2023

	okapových rúr v MŠ		budovy na vzdelávania															
				2015														
13.	Nákup a montáž rolovacej brány do hasičskej zbrojnice		1274 - Ostatné budovy, i.n.	2015		2,294					2,294							
				2015														
14.																		
15.																		

Časť A - Analytická časť

Obec Nižný Tvarožec je obcou na východnom Slovensku v okrese Bardejov, Prešovský kraj, región Horný Šariš.

Tab. 2: Základné charakteristiky obce Nižný Tvarožec

Kód obce:	519669
Názov okresu:	Bardejov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút obce:	obec
PSC:	086 02
Telefónne smerové číslo:	(+42154) 054
Prvá písomná zmienka o obci:	1355
Nadmorská výška obce v m:	420
Celková výmera územia obce (ha):	1116
Hustota obyvateľstva na km ² :	46,68

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Polohopis

Obec Nižný Tvarožec sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenska, v okrese Bardejov v Prešovskom kraji, 19 km severozápadne od okresného mesta Bardejov. Leží na rozhraní poľnohospodárskej krajiny údolia Sveržovky a lesnej krajiny pohorí Busov a Stebnicka Magura a v blízkosti štátnej hranice s Poľskou republikou. Obec leží mimo urbanizačného priestoru mesta Bardejov, mimo urbanizačné osi a trasy nadradeného technického vybavenia územia, v rurálnej podhorskej krajine. Členitý povrch chotára s hlbokými dolinami tvorí treťohorný flyš. Prevláda lesný porast s prevahou buka, odlesnený je len v okolí obce. Nadmorská výška v strede obce je 420 m n. m. a v chotári 400-851 m n. m. Povrch chotára je v juhozápadnej časti mierne zvlnená pahorkatina, v severovýchodnej členitá vrchovina na treťohornom flyši.

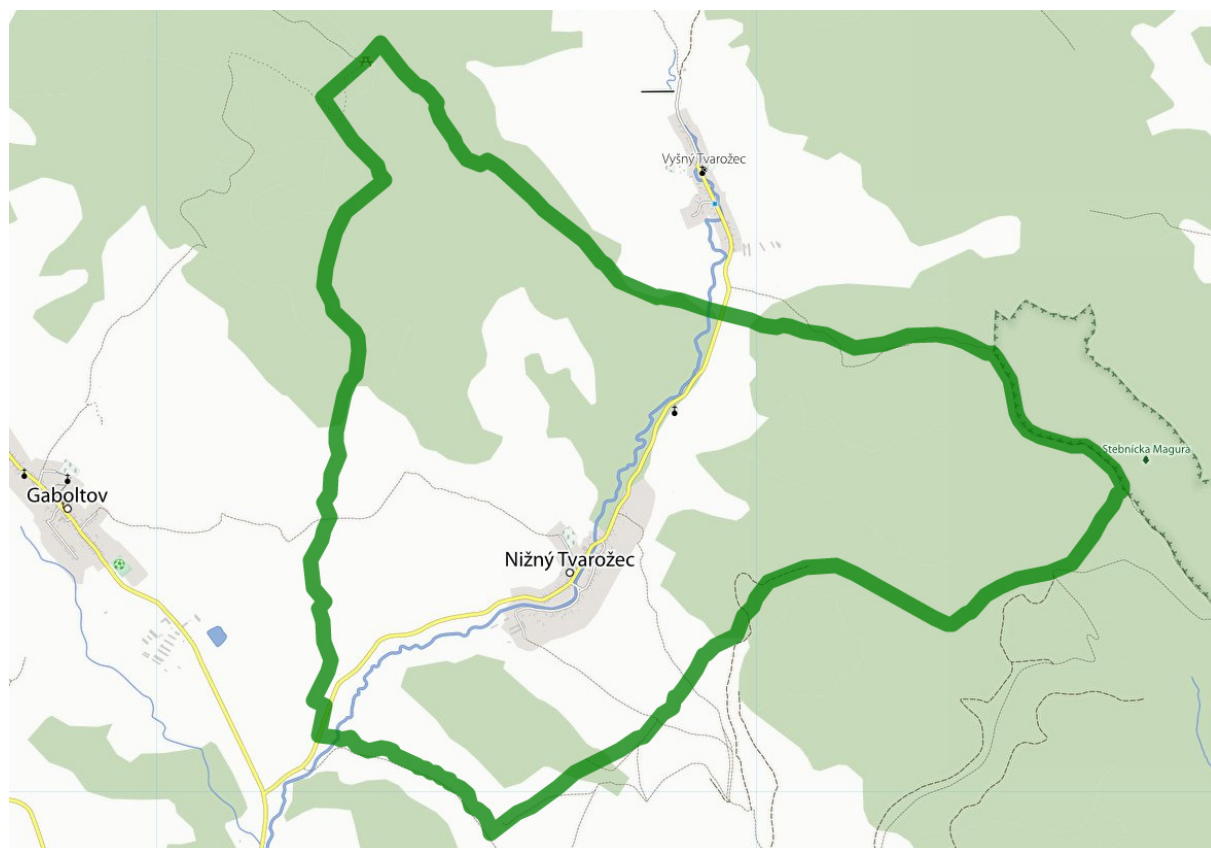
Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 3. časť

Tab. 3: Základné polohopisné údaje obce Nižný Tvarožec

Zemepisná šírka:	približne 49° 21' 49" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	približne 21° 11' 14" východnej dĺžky
Nadmorská výška:	je okolo 420 metrov nad morom
Susedné obce:	Sveržov, Gaboltov, Zlaté, Stebník, Vyšný Tvarožec a Cigeľka

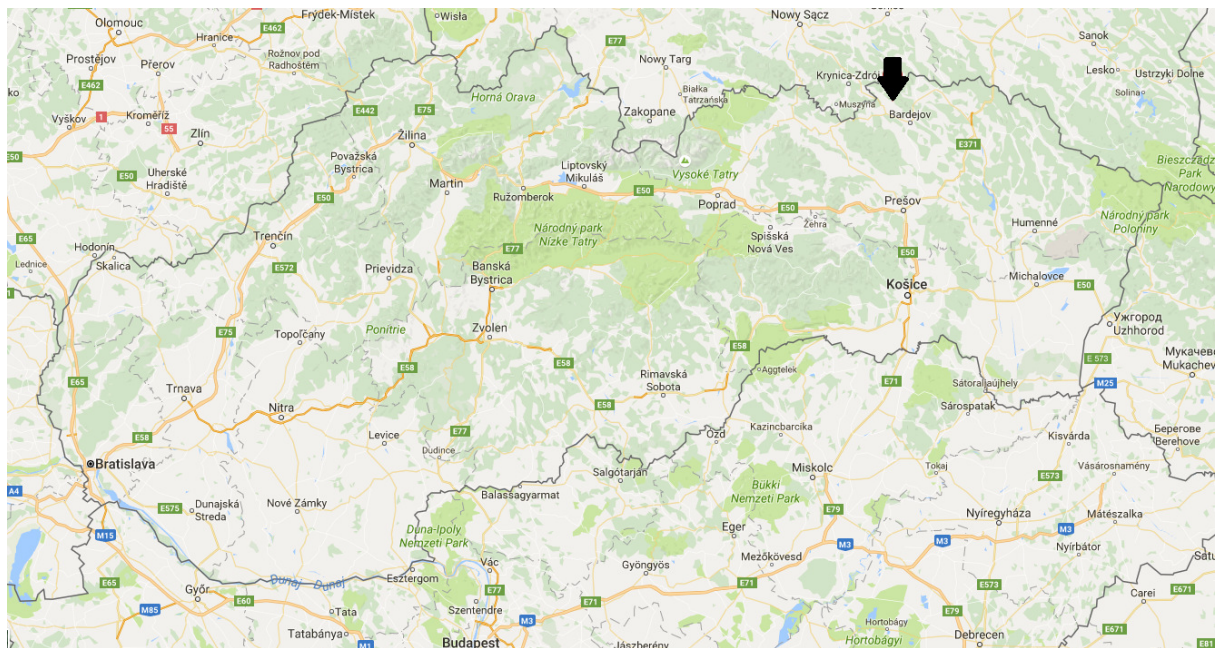
Zdroj: vlastné spracovanie

Obr. 1: Ohraničenie územia obce Nižný Tvarožec

Zdroj: www.oma.sk, vlastné spracovanie

Obr. 2: Poloha obce Nižný Tvarožec znázornená na mape Slovenska

Zdroj: www.oma.sk, vlastné spracovanie

Geologické a geomorfologické pomery

Nižný Tvarožec leží v severozápadnej časti Nízkych Beskýd v doline Sveržovky. Mierne zvlnený, pahorkatinný povrch zväčša odlesneného chotára, ktorý je v severovýchodnej a severozápadnej časti mierne členitý, tvoria vrstvy flyšu. Je to územie na okraji pohorí Busov a Stebnicka Magura v pohraničnej oblasti pri hraniciach Poľskej republiky, v hornej časti povodia Sveržovky, ľavostranného prítoku Tople. Údolnú časť územia tvorí oráčinovo-lúčna poľnohospodárska krajina, v severnej a východnej, vyššie položenej časti územia, sa nachádzajú lesné porasty pohorí Busov a Stebnicka Magura. Celá krajina je veľmi pekne modelovaná, najmä dominantná hornatina horského hrebeňa Busova s rovnomenným najvyšším vrchom (1002 m n.m.) v tejto oblasti, susediaca s údolím riečky Sveržovka a jej prítokov.

Hydrologické pomery

Obec Nižný Tvarožec bola v minulosti postihovaná prívalovými vodami. Na hornom toku Sveržovky v katastri Vyšného Tvarožca bol vybudovaný polder, ktorý zachytáva prívalové vody a znižuje ohrozenie územia Nižného Tvarožca. Pre ochranu zastavaného územia pred povodňami je vybudovaná regulácia toku potoka Sveržovka v zastavanom území obce. Keďže Nižný Tvarožec sa nachádza v pramennej oblasti rieky Topľa, vodozádržné opatrenia v jeho katastri môžu mať veľký vplyv na režim odtoku vôd, hospodárenie s vodou v krajine a protipovodňovú prevenciu na nižších úsekoch toku.

V obci sú 4 uhličitú a železnaté pramene.

Tab. 4: Hydrologické údaje obce Nižný Tvarožec

Rieky, potoky:	Sveržovka
Jazero, vodná nádrž:	-
Pramene:	4 uhličitú a železnaté pramene
Zdroj pitnej vody:	pramene v Busove a vodovod

Zdroj: vlastné spracovanie

Klimatické podmienky a súčasnú krajinnú štruktúru

Územie patrí do mierne teplej oblasti. Priemerná ročná teplota v tomto type oblasti je 4°C až 8°C. Množstvo zrážok je 800 až 1200 mm. V dnách kotlín sa vyskytujú inverzie teploty (teplota so stúpajúcou nadmorskou výškou neklesá, ale stúpa). V oblasti sa pestujú poľnohospodárske plodiny.

Tab. 5: Vybrané údaje krajinej štruktúry obce

Rastlinný stupeň:	Stupeň dubových lesov
Prevažujúci porast	trávnaté porasty, poľnohospodárske plodiny
Živočíšstvo:	oblasť živočíšstva listnatých lesov
Prevažujúce druhy živočíchov:	srny, jelene, líšky, vlky, veverice

Zdroj: vlastné spracovanie

Vedúce pestovateľské plodiny v oblasti sú kukurica, zemiaky, pšenica, repka olejná, jačmeň. Celková rozloha obce je 1116 hektárov, čo predstavuje plochu 11,16 km². Prevládajúcimi drevinami sú buk, dub, vrbá, jedľa, smrek, breza. Prevládajúce využitie zalesnenej časti územia je na ťažbu dreva a turistiku.

História obce

Jágerská kapitula v roku 1355 ohraničila pre Tekulovcov panstvo Smilno, ku ktorému bola začlenená aj táto dedina. V sídlisku bol okrem poddanských domov aj mlyn, drevený kostol, nepochybne aj fara. Stavebná skladba sídliska dosvedčuje, že ono jestvovalo aspoň 2-3 desaťročia skôr.

V písomnostiach zo 14.-16. storočia sa vyskytuje postupne pod názvami Twrous, Thurospathaka, Alsothwrospathak, ktorých základom je preklad pôvodného slovenského názvu Tvarožec do maďarčiny (túrós = tvarohový). Tento názov nepochybne tvorili šľachtici, možno Tekulovci, ktorí boli maďarského pôvodu. Od 15. storočia sa ojedinele vyskytuje aj slovenský názov tejto dediny, pravda, v maďarizovanej podobe. Ani maďarský ani slovenský názov nemajú takú súčasť, z ktorej by sa mohlo usúdiť, že dedinu založili usadlíci podľa zákupného práva. Vzhľadom na to, ale najmä na existenciu blízkeho starobylého Gaboltova pred 13. storočím, možno predpokladať, že názvom Tvarožec nazývali toto údolie obyvatelia Gaboltova, v ktorom mohlo jestvovať sídlisko v 13. storočí, prípadne skôr, v ktorom sa začiatkom 14. storočia mohli usadiť noví usadlíci podľa zákupného práva.

V 15.-16. storočí bol Nižný Tvarožec majetkovou súčasťou panstva Makovia, hoci v polovici 16. storočia bol v záložnej držbe mesta Bardejova. V roku 1427 boli tunajšie sedliacke domácnosti zdanené od 12 port. Neskôr, pravdepodobne v rokoch 1471 a 1472 pri prechode poľské vojsko dedinu spustošilo, takže v roku 1492 sídlisko nejestvovalo. Čoskoro sa tu usadilo nové obyvateľstvo. V 16. storočí Nižný Tvarožec patril k rusínskym dedinám na panstve Makovia. Okrem domácnosti šoltýsa tu žili poddanské domácnosti. Sedliacke domácnosti v rokoch 1543, 1567 a 1588 zdanili od 6, 3 resp. 1,5 porty, pričom v roku 1567 štyri domácnosti hospodárili na polovičných a štyri na štvrtinových usadlostiach. V tých rokoch tu žili 3, 12 a žiadna želiarska domácnosť. Sídlisko v roku 1600 pozostávalo zo 17 obývaných poddanských domov a domu šoltýsa, kostola a fary.

Koncom 16. storočia bol Nižný Tvarožec stredne veľkou dedinou s prevažne rusínskym obyvateľstvom, ale sídlisko sa mierne zväčšovalo. V roku 1618 šoltýstvo s mlynom patrilo už

štyrom domácnostiam. Okolo 20 sedliackych domácností hospodáril na polovičných a menších usadlostiach. Miestnemu pravoslávneému farárovi patri lo pole a lúky v rozsahu celej sedliackej domácnosti.

Kultúrno - historické hodnoty obce Nižný Tvarožec

Obec Nižný Tvarožec je historické sídlo, čo sa prejavuje aj existenciou historických pamiatok v obci, ktoré sú základnými hmotnými kultúrnymi pamiatkami obce.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ďalej ÚZPF), sú evidované v k. ú. Nižný Tvarožec tieto kultúrne pamiatky:

- Gréckokatolícky kostol Povýšenia sv. Kríža – č. ÚZPF 228/0 – neskorobarokový, parc. číslo 1
- Náhrobník s plastikou – č. ÚZPF 229/0 , parc.č.1
- Drevená zvonica – č. ÚZPF 1850/0, parc.č.1.

Na území obce sú evidované tieto archeologické lokality:

- historické jadro obce - územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (najstaršia písomná zmienka r.1355).
- Zámčisko – neskorostredoveká bratrícka pevnosťka – NKP č. ÚZPF č.1852/0
- Pivnica – výšinné sídlisko z mladšej doby bronzovej až staršej doby železnej - NKP č. ÚZPF č.1851/0.

Symboly obce

Obr. 3: Znáznornenie erbu obce Nižný Tvarožec

Pečať rozvoja obcí a miest 2015

Na základe výsledkov Národného informačného strediska Slovenskej republiky a.s. bola obec Nižný Tvarožec vyhodnotená ako **Obec s predpokladom stabilného rozvoja**.

Obr. 4: Pečať rozvoja obce Nižný Tvarožec

Zdroj: www.niznytvarozec.sk

Obec s predpokladom stabilného rozvoja.

2 926 slovenských obcí a miest prešlo ratingom na základe ekonomických údajov, legislatívy, vrátane rozpočtovej zodpovednosti. Rozpočty boli analyzované štatistickými metódami v 6 ročnom trende upravené o medziročný vývojový trend v období 2013/2014 s ohľadom na predpokladaný vývoj 2015. Podiel obcí a miest, ktoré pozitívne vyšli z tohto hodnotenia predstavuje 37,7%. Vyhodnoteným obciam a mestám je v hodnotiacom a informačnom systéme udelená Pečať Rozvoja obce.

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ludské zdroje

Ludské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia. Tabuľka nižšie znázorňuje vývoj počtu obyvateľov v obci za posledných 7 rokov, od roku 2010 do roku 2016. Hodnoty sú uvádzané vždy k 31.12. daného roku s výnimkou roku 2016.

Tab. 6: Vývoj počtu obyvateľov v obci

Rok	Počet obyvateľov
2016	512
2015	506
2014	494
2013	483
2012	470
2011	450
2010	424

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 7: Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci od roku 2012-2015

Názov ukazovateľa	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Počet živonarodených spolu:	14	5	12	7
z toho: počet žien:	6	2	1	3
počet mužov:	8	3	11	4

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 8: Prirodzený úbytok obyvateľstva v obci od roku 2012-2015

Názov ukazovateľa	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Počet zomretých spolu:	11	9	4	9
z toho: počet žien:	8	4	0	5
počet mužov:	3	5	4	4

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 9: Vývoj počtu narodených v obci od roku 2008-2015

Rok	2008	20089	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet narodených v priebehu roka	9	10	13	7	14	5	12	7

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 10: Vývoj počtu zomretých v obci od roku 2008-2015

Rok	2008	20089	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet úmrtí v priebehu roka	6	4	3	6	11	9	4	9

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Prírodný prírastok (úbytok) obyvateľstva, uvedený v tabuľke, je definovaný ako rozdiel živonarodených a zomrelých za dané obdobie, teda za roky 2012-2015.

Tab. 11: Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2012-2015

Názov ukazovateľa	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Počet prisťahovaných spolu:	10	8	1	5
Počet odsťahovaných spolu:	2	4	1	8
Celkový prírastok (úbytok) spolu:	8	4	0	-3

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 12: Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti SODB 2011

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	119	109	228
Rómska	101	86	187
Rusínska	37	22	59
Ukrajinská	1	3	4
Česká	2	1	3
Ruská	0	2	2
Nezistená	5	8	13
SPOLU:	265	231	496

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 13: Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania SODB 2011

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícke	10	10	20
Gréckokatolícke	247	203	450
Pravoslávna cirkev	2	4	6
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	5	5	10
Bez vyznania	1	2	3
Nezistené	0	7	7
SPOLU:	265	231	496

Zdroj: Štatistický úrad SR

Sociálna infraštruktúra

Obec Nižný Tvarožec je malé vidiecke sídlo s počtom obyvateľov 512 podľa údajov Obecného úradu z leta r.2016 a 496 podľa sčítania obyvateľov v roku 2011. V roku 2001 mala obec 454 obyvateľov, v roku 2005 460 obyvateľov. Počet obyvateľov obce v poslednom období mierne stúpa. Demografická štruktúra obce je stagnujúca s miernym saldóm. Tento trend je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN VÚC Prešovský kraj. Hlavnou funkciou na území sídla je funkcia obytná.

V tabuľke pod textom je znázornený vývoj počtu postavených domov v obci Nižný Tvarožec za obdobie rokov 2008 až 2015.

Tab. 14: Vývoj postavených domov v obci v období 2008-2015

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet postavených rodinných domov	0	0	0	0	0	0	1	1
Počet postavených bytových domov	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Rozpočet obce po poslednej zmene k 31.12.2015

Tab. 15: Príjmy obce po poslednej zmene k 31.12. 2015

Príjmy (v eurách)				
Príjmy celkom:	<i>z toho:</i>			
313 930,00eur	Bežné príjmy	Kapitálové príjmy	Finančné príjmy	Príjmy RO
	312 852,00 eur	0 eur	1 078 eur	0 eur

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 16: Výdavky obce po poslednej zmene k 31.12. 2015

Výdavky (v eurách)				
Výdavky celkom:	<i>z toho:</i>			
313 930,00eur	Bežné príjmy	Kapitálové príjmy	Finančné príjmy	Príjmy RO
	304 110,00eur	4 300 eur	5 520 eur	0 eur

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Plán rozpočtu na roky 2015 - 2017

Tab. 17: Príjmy celkom

	Skutočnosť	Plán na rok	Plán na rok	Plán na rok
	k 31.12.2014	2015	2016	2017
Príjmy celkom	311148	280923	282330	28514
z toho :				
Bežné príjmy	305988	280923	282330	285140
Kapitálové príjmy	3000	0	0	0
Finančné príjmy	2160	0	0	0
Príjmy RO s právnou subjektivitou	0	0	0	0

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 18: Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016	Plán na rok 2017
Príjmy celkom	302554	280923	282330	285140
z toho :				
Bežné príjmy	296984	265403	266732	269387
Kapitálové príjmy	50	10000	10050	10150
Finančné príjmy	5520	5520	5548	5603
Príjmy RO s právnou subjektivitou	0	0	0	0

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Podnikateľské subjekty

Podľa obchodného registra SR je v obci k roku 2016 evidovaných 5 podnikateľských subjektov so sídlom v obci Nižný Tvarožec a 15 subjektov zapísaných v živnostenskom registri SR.

V tabuľke nižšie sú znázornené základné charakteristiky vybraných zamestnávateľov v obci v roku 2015.

Tab. 19: Evidencia podnikateľských subjektov (Formulár č. A 4)

Druh podnikania (názov firmy /zamestnávateľa)	Predmet činnosti	Počet zamestnaných
CANSIM, s. r. o.	Nešpecializovaný veľkoobchod	*
PITMONT, s.r.o.	Montáž a servis garážových brán, zabezpečovacích systémov	*
L-KA, s.r.o.	Pneuservis	*
ZAP TRADE, s.r.o.	Špecializované sprostredkovanie obchodu s iným špecifickým tovarom	*

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Školstvo

V obci Nižný Tvarožec sa nachádza Materská škola a Základná škola.

Obr. 5: Materská škola v obci

Zdroj: www.niznytvarozec.sk

Základná škola v Nižnom Tvarožci je malotriedna škola poskytujúca základné vzdelanie na úrovni prvého stupňa ZŠ s možnosťou popoludňajšieho pobytu v ŠKD. Budova základnej školy bola postavená v roku 1976. Je v dobrom technickom stave. V posledných 3 rokoch (2013 až 2015) prešla rekonštrukciou. Boli vymenené okná, budova bola zateplená, Okolo školy je krásny areál, ktorý slúži na oddych ale i športovú činnosť detí v ich voľnom čase. Samotná budova je jednoposchodová. Na prízemí sú štyri triedy, v ktorých sa vyučuje. Máme tu i školský klub, ktorý je v triede, sociálne zariadenie, riaditeľňu a počítačovú učebňu. Ku škole patrí aj kotolňa a jeden školský byt, ktorý je na poschodí.

Obr. 6: Základná škola v obci

Zdroj: www.niznytvarozec.sk

Tab. 20: Vývoj počtu tried na materskej škole v obci za obdobie 2008-2015

Názov školy:	Materská škola v obci Nižný Tvarožec		
	Počet žiakov	Počet tried	Počet učiteľov
2008/2009	17	1	2
2009/2010	14	1	2
2010/2011	15	1	2
2011/2012	9	1	2
2012/2013	10	1	1
2013/2014	15	1	2
2014/2015	17	1	2
2015/2016	13	1	2

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Tab. 21: Vývoj počtu tried na základnej škole v obci za obdobie 2008-2015

Názov školy:	Základná škola v obci Nižný Tvarožec		
	Počet žiakov	Počet tried	Počet učiteľov (+ 1 vychovávateľ + 1 asistent)
2008/2009	50	4	4+1+A
2009/2010	53	4	4+1+A
2010/2011	48	4	4+1+A
2011/2012	48	4	4+1+A
2012/2013	48	3	3+1+A
2013/2014	44	4	4+1+A
2014/2015	43	4	4+1+A
2015/2016	43	4	4+1+A

Zdroj: Obecný úrad Nižný Tvarožec

Kultúra a cestovný ruch

Únia žien Slovenska v Nižnom Tvarožci zorganizovala v dňoch od 15. do 17. marca 2008 výstavu ručných prác s tematikou Veľkej noci. Vďaka výstave týždeň pred

prichádzajúcimi sviatkami Veľkej noci, v čase Kvetnej nedele mali možnosť obyvatelia Nižného i Vyšného Tvarožca, žiaci materskej i základnej školy byť na chvíľu vtiahnutí do histórie ľudovej kultúry našej obce.

Pod vedením predsedníčky ZO ÚŽS Jany Balaščíkovej zozbierali šikovné tvarožské ženy po domoch ručné výšivky, háčkované, batikované i paličkované práce, veľkonočné vajíčka rôznych techník, ktoré boli skôstnými umeleckými dielami a v tunajšom Dome kultúry naaranžovali to do uceleného obrazu. Tým navodili prichádzajúcu veľkonočnú atmosféru. Nechýbal ani veľkonočné prestretý stôl s dobrotami z posväteného košíka. Maslový baranček, „hrudka“ a páska - veľkonočný koláč. Stôl zdobili ručne maľované taniere, drevené zdobené lyžice i naberačky, petrolejka.

V mladých to všetko vyvolávalo nostalgiu nad nádherou ľudových tradícií, u tých skôr narodených spomienky a v tých najmenších čaro, ktoré už môžu spoznávať a zažívať len vďaka iniciatívnym ľuďom, takýmto a podobným podujatiam.

Obr. 7: Veľkonočná výstava v obci

Zdroj: www.niznytvarozec.sk

Obec Nižný Tvarožec je situovaná ako potočná radová zástavba so znakmi voľnej reťazovej. Zrubové domy so sieňou a hosp. stavbami zaradenými za obytnou časťou a zrubové omazané sypance s voľne nasadenou strechou, postavené pri potoku, sú z 19. storočia.

V obci sa nachádzajú dve Národné kultúrne pamiatky:

- Gréckokatolícky chrám Povýšenia sv. Kríža
- Drevená zvonica

Súčasťou obce sú aj tieto miesta, ktoré slúžia na zlepšenie cestovného ruchu:

- Zámčisko - neskorostredovekú bratrícku pevnosť. Doba jej vzniku je pol. 15 storočia. Pevnosť pozostávala z valov, priekopy a obytných štruktúr, dokopy komplex s rozmermi 40x15 metrov. Na mieste bol objavený keramický materiál, kovové nálezy (klince, háky, skoby, podkova) a časti militárií (hroty šípov a tuľajkou).
- Náhrobník s plastikou - kľáčiaci anjel na podstavci z roku 1858 v neskoroklasicistickom slohu.
- Výstup na Busov - každoročné podujatie

Obec poskytuje návštevníkom okrem iného možnosti turistiky v blízkom okolí, krásnu prírodu a možnosť zberu húb.

Formulár č. 6 (A1) - Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR Obecný úrad Nižný Tvarožec	slovak.statistiscs.sk www.niznytvarozec.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR Obecný úrad Nižný Tvarožec Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	slovak.statistiscs.sk www.niznytvarozec.ocu.sk datacube.statistics.sk/SOBD/
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Nižný Tvarožec Štatistický úrad SR	www.niznytvarozec.sk slovak.statistiscs.sk
Zdravotníctvo	Obecný úrad Nižný Tvarožec	www.niznytvarozec.sk
Sociálna starostlivosť	Obecný úrad Nižný Tvarožec Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Štatistický úrad SR	www.niznytvarozec.sk www.upsvar.sk www.statistics.sk
Ekonomická štruktúra	Obecný úrad Nižný Tvarožec Štatistický úrad SR Obchodný register SR	www.niznytvarozec.sk slovak.statistiscs.sk www.orso.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 7 (A2) - Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Nižný Tvarožec sú identifikované tieto základné problémy:

1. *Zlý stav miestnych komunikácií, absencia cyklotrás*
2. *Budovanie a rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev*
3. *Celková revitalizácia obce*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Zlý stav miestnych komunikácií, absencia cyklotrás:*

Problém spôsobujú 3 hlavné príčiny - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám sa stav vozoviek v obci zhoršuje a absencia cyklotrás zapríčiňuje možnú kolíznosť peších, cyklistov a automobilovej dopravy.

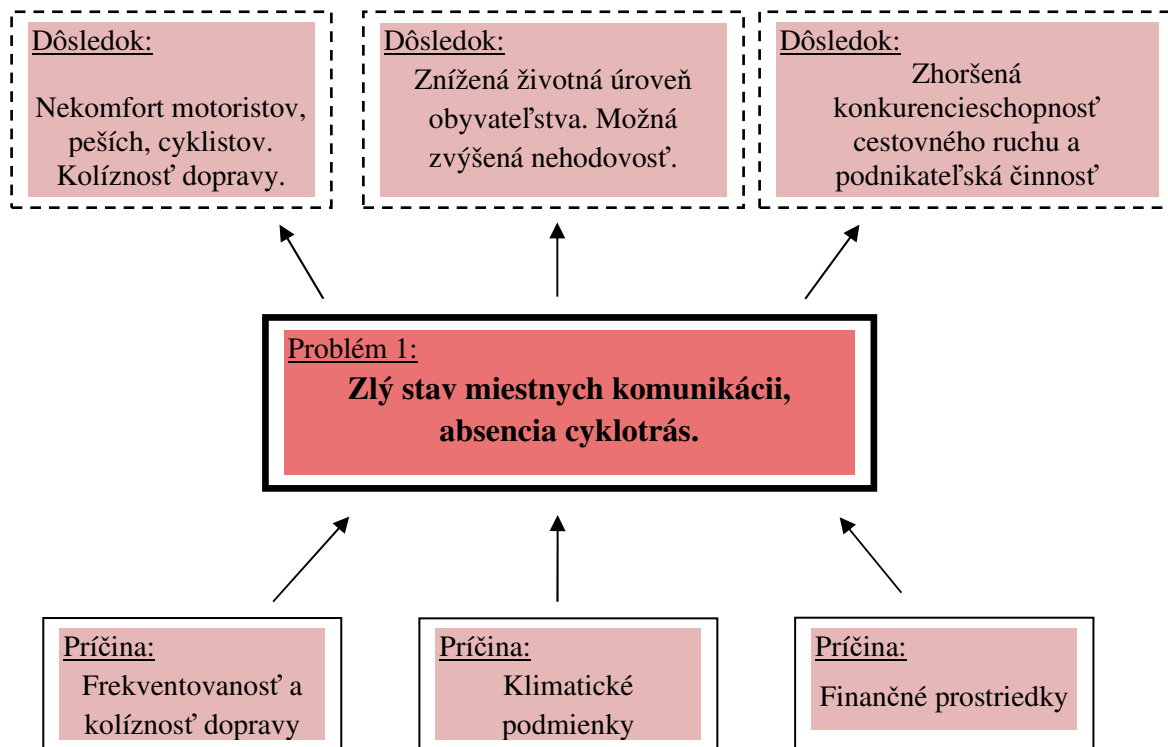
2. *Budovanie a rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev:*

Problém spôsobujú 4 hlavné príčiny - vek obce, klimatické podmienky, nevysporiadané pozemky v obci a nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci chýbajú niektoré verejné budovy a možnosť zvyšovať rodinnú bytovú výstavbu, napr. vybudovanie športového areálu v obci, prístupové komunikácie k rodinným domom, vysporiadanie pozemkov pre rodinnú výstavbu. Tieto príčiny majú za dôsledok zníženie životnej úrovne obyvateľstva a úpadok obce.

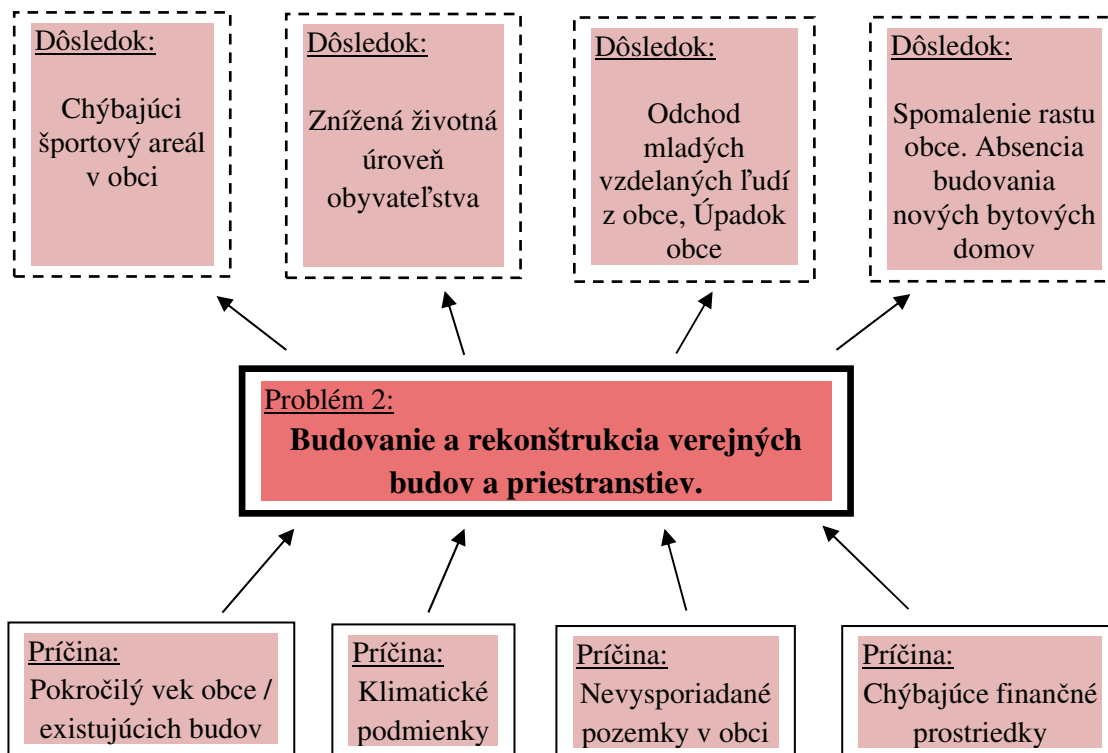
3. *Celková revitalizácia obce:*

Problém spôsobujú 2 hlavné príčiny - chýbajúce finančné prostriedky a pokročilý vek obce, kde vplyvom času je potrebné verejné priestory obce vynoviť a revitalizovať. Revitalizáciou obce sa zvýši celková životná úroveň obyvateľstva a tiež atraktivnosť obce pre potreby cestovného ruchu a zabráni odchodu mladých vzdelaných ľudí z obce.

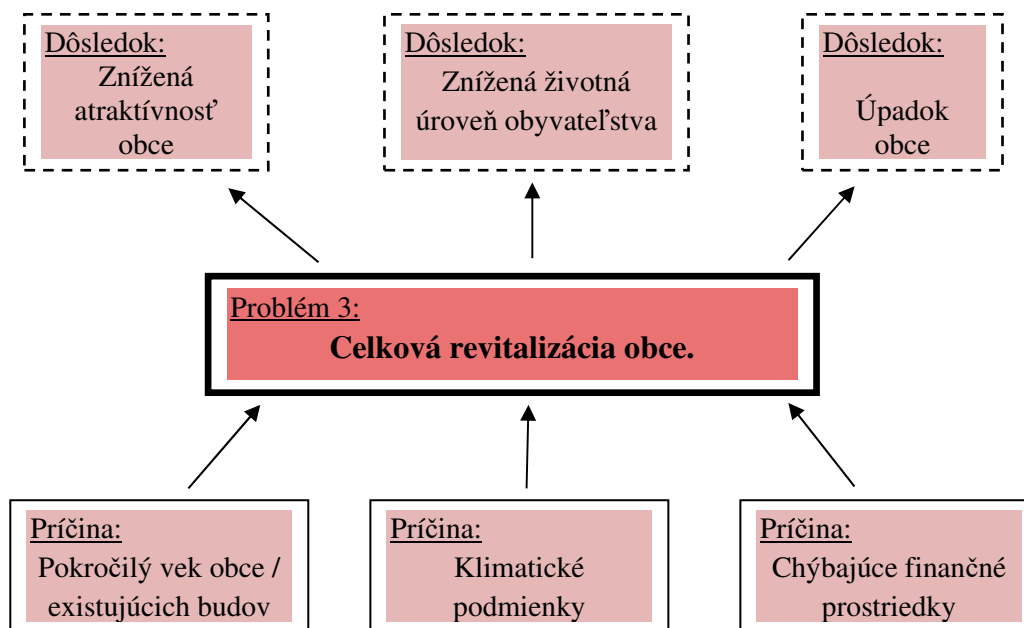
Obr. 8: Schéma stromu problémov

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 8 (A3) - Plánovací formulár prieskumu

Dôležité otázky	Zdôvodnenie	Poznámky
Prečo je potrebné získať informácie prostredníctvom prieskumu?	Je potrebné zapojiť občanov v obci do procesu realizácie PRO	Zdôvodnenie, náčrt prieskumu, očakávané výsledky
Čo je jeho cieľom?	Cieľom prieskumu je zmonitorovať dianie v obci a získať informácie o potrebách občanov, o silných a slabých stránkach obce a o možnostiach zlepšenia podmienok v obci vo všetkých smeroch - hospodárska, sociálna a environmentálna oblasť.	Charakteristika problému, účel a ohraničenie prieskumu, kľúčové oblasti

Akým spôsobom sa bude uskutočňovať?	Dotazníkový prieskum bude realizovaný: <ul style="list-style-type: none"> • elektronickou formou, • formou ručného vyplnenia. 	Výber typu prieskumu (náhodný, vzorka), zdroj údajov, metodika
Aké budú finančné nároky?	Finančné nároky sú zhrnuté vo formulári - Zámer spracovania PRO	Odhad nákladov
Aké budú časové nároky?	Časové nároky sú zhrnuté vo formulári - Zámer spracovania PRO	Odhad času a potreby ľudských zdrojov
Kto bude za realizáciu prieskumu zodpovedný?	Riadiaci tím	Určenie garanta prieskumu, účasť pracovných skupín na príprave prieskumu

Zdroj: vlastné spracovanie

Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex - ante hodnotenia je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V rámci ex - ante hodnotenia pripravovaných projektov, je v tabuľke nižšie uvedený predpokladaný objem finančných prostriedkov podľa potreby. Vzhľadom na skutočnosť, že zatiaľ obec nevie výšku čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých zdrojov, nie sú čiastkové výšky financií uvedené.

Formulár č. 9 (A7) - Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

v tis. € na dve desatinné miesta																																		
por. č.	Politika - oblasť	Názov investície, obec, okres, samosprávny kraj	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia - plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov																							
				Rok dokončenia - plán		ÚR: SP: PD: Merateľné indikátory	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje														
0	1	2	3	4	5																6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Politika (oblasť) - hospodárska	Výstavba mosta cez potok Sveržovka	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2016	Km vybudovanej komunikácie - mosta																120000,00	100000,00	2016-2022	120000,00				*			*			*
2		Rekonštrukcia a cestných komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	2016	Km zrekonštruovaných komunikácií, hustota dopravy	5000,00	5000,00	2016-2022	5000,00				*			*																		
3		Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	2112 - Miestne komunikácie	2016	Km zrekonštruovaných komunikácií, hustota dopravy	20000,00	2000,00	2016-2022	2000,00				*			*																		

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016-2023

10	Politika (oblasť) - sociálna	Rekonštrukci a kultúrneho domu	1261 - Budovy na kultúru a verejnú zábavu	2016	Objem preinvestovaných financií, zníženie koeficientu prestupu tepla	130000,00	100000,00	2016-2023	130000,00	*	*								
				2023															
11		Rekonštrukci a interiérov obecného úradu	1220 - Budovy pre administratívu	2016	Počet zrekonštruovaných miestností, rozšírenie plochy pre pracovníkov OÚ v %	10000,00	10000,00	2016-2018	1000,00	*	*								
				2018															
12		Výstavba ihrísk	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2018	Počet ihrísk	8000,00	8000,00	2018-2023	8000,00	*	*								
			2023																
13	Rekonštrukci a miestneho rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2018	Pokrytie obce v %, počet zrekonštruovaných reprosústav	5000,00	5000,00	2018-2023	500,00	*	*									
			2023																
14	Spolupráca s partnerskou obcou (Poľská republika)	-	2016	Rozvoj obce															
			2023																

1 5																		
1 6																		
1 7																		
1 7																		
1 8																		
1 9																		

20																		
21																		
22																		
23																		
24	Politika	Zabezpečenie likvidácie čiernych	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2017	M3 rekultivovanej plochy čiernych skládok v obci	4000,00	4000,00	2017-2022	400,00				*			*		

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016-2023

	skládok v obci		2022															
25	Výstavba obecného kompostoviska	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2017	Objem uskladneného odpadu v tonách	7000,00	7000,00	2017-2023	7,00	*	*								
			2023															
26																		
27																		
28																		

Poznámka:

* znázornenie predpokladaného spôsobu financovania daného projektu/aktivity.
 (je možné aj čerpanie finančných prostriedkov z iných zdrojov)

Časť A.II - Analýza vonkajšieho prostredia

Základný princíp, ktorým je tvorený strategický plán obce, je analýza vonkajšieho prostredia. Analýza vonkajšieho prostredia slúži na identifikáciu a rozbor všetkých faktorov, ktoré ovplyvňujú obec a jej chovanie a zároveň tieto faktory vyhodnocuje. V krajinách Európy sú vytvárané koncepcné dokumenty, ktoré vytvárajú princípy a optimalizujú rozvoja európskych a medzištátnych sídelných a priestorových štruktúr. Niektoré z týchto dokumentov obsahujú vhodné odporúčania pre územný rozvoj Slovenska. Preto je vhodné a žiaduce tieto opatrenia zahrnúť v územnoplánovacej politike štátu.

Jedným z významných európskym rozvojovým konceptom je koncept „Redoctopus“ (v preklade „Červená chobotnica“). Jedná sa o doteraz pomerne najucelenejší dynamický scenár priestorového rozvoja Európy na najbližších 50 rokov. Pre Slovenskú republiku sú zaujímavé z hľadiska východno-západných smerov rozvoja dve ramená, a to:

- Amsterdam/Rotterdam – Porúrie – Braunschweig/Göttingen – Berlín – Poznaň – Varšava
- Stuttgart – Ulm – Mníchov – Salzburg/Linz – Viedeň – Bratislava – Budapešť – Belehrad

Vzhľadom na polohu obce Nižný Tvarožec je najbližšie rameno prechádzajúce juhozápadnou časťou Slovenska. Aj toto rameno je ale značne vzdialené. Pre potreby obce je preto z hľadiska zabezpečenia potrieb obyvateľstva formou dostatočnej sociálnej infraštruktúry jej blízkosť k tzv. "centrám", teda obciam a mestám rozdelených a zoskupených do piatich skupín národnej úrovne, podľa zastúpenia sociálnych zariadení v rámci sociálnej infraštruktúry.

Pre obec Nižný Tvarožec sú najbližšími väčšími centrami Bardejov, Svidník, Stropkov, Prešov, Stará Ľubovňa, Poprad.

Tab. 22: Najbližšie väčšie centrá k obci Nižný Tvarožec

Názov centra	Zaradenie v skupine (podľa zastúpenia vybraných druhov zariadení sociálnej infraštruktúry)	Vzdialenosť od obce Nižný Tvarožec (v km)
Bardejov	2. skupina a 1. podskupina	16 km
Svidník	3. skupina a 1. podskupina	50 km
Stropkov	3. skupina a 2. podskupina	63 km

Prešov	1. skupina a 1. podskupina	56 km
Stará Ľubovňa	3. skupina a 1. podskupina	51 km
Poprad	1. skupina a 2. podskupina	100 km

Zdroj: KURS, 2001-2011

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky sú tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty. V monitorovacom období 2014 - 2020 budú finančné prostriedky na projekty pridelované zo šiestich operačných programov:

Operačné programy v rokoch 2014 - 2020

Slovensko bude čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom 6 základných operačných programov:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Osobitným režimom sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie:

- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 - 2020

Najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov pre obec Nižný Tvarožec bude financovanie v rámci Programu rozvoja vidieka 2014-2020.

Dôležitou formou spolupráce je spolupráca s okolitými obcami. Obec Nižný Tvarožec je v partnerskej spolupráci s nižšie uvedenými okolitými obcami::

- Mochnaczka Wyzna - Poľská republika

Cieľom spolupráce s okolitými obcami je zlepšiť kvalitu života obyvateľov územia, v ktorom združenie vykonáva svoju činnosť a to hlavne podporou aktivít občanov, organizácií tretieho sektora, podnikateľských subjektov na území a taktiež ostatných subjektov, ktoré pôsobia na území. Hlavnou úlohou pri zabezpečovaní tohto cieľa je najefektívnejšie využitie miestnych zdrojov územia – prírodných, kultúrnych, historických, ľudských, materiálnych a ekonomických, pri dodržaní ekologických princípov, princípov trvalej udržateľnosti a na báze vytváraných partnerstiev.

Formulár č. 10 (A8) - STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí v populácii	Úroveň technológie poskytovateľa	Stimuly pre rast malých a stredných podnikov, podpora inovácií v podnikoch cez štrukturálne fondy	Objavenie doposiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Zmena vlády ako výsledok volieb	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Vzdelávanie – nedostatočné prepojenie škôl s praxou	Zavádzanie IKT do verejnej správy – informatizácia	Dobudovanie dopravných koridorov a cestnej infraštruktúry	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Politika európskej únie	Aktivizácia občianskeho sektora – väčšie zapájanie sa do rozvoja obcí
Migračné vlny – odliv mladých ľudí	Technológia využívaná	Využitie fondov EÚ na	Politika ŽP	Proces verejného obstarávania	Organizačná kultúra / Zmena

do väčších sídiel, prílev starších na vidiek	obyvateľmi, podnikateľmi	spolufinancovanie projektov verejnej správy a súkromných firiem		a s ním spojená legislatíva	životného štýlu
Zníženie bezpečnosti v dôsledku nárastu počtu sociálne slabých a marginalizovaných komunít	Zvyšovanie úrovne výskumu a vývoja a zavádzanie inovácií v podnikoch	Vplyv daňovej politiky (daňové zaťaženia)	Zvyšovanie znečistenia ovzdušia z dopravy	Administratívna pripravenosť na čerpanie štrukturálnych fondov	Osobné hodnoty, rasizmus, xenofóbia a kriminalita

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Formulár č. 11 (A9)- Analýza konkurencie

Porovnanie vybraných konkurenčných výhod a nevýhod dvoch samospráv pre oblasť "Cestovný ruch"					
	Obec Nižný Tvarožec		Obec Gaboltov		Obec Nižný Tvarožec
	konkurenčné výhody	konkurenčné nevýhody	konkurenčné výhody	konkurenčné nevýhody	
Prostredie	Prírodný potenciál (trojitý vrch - Busov) +++	-	Prírodný potenciál (trojitý vrch - Busov) +++	-	Zabezpečiť starostlivosť o krajinu, propagácia krajiny a jej produktov.
Podujatia	-	Málo spoločenských podujatí organizovaných obcou, aj súkromnými osobami --	Pútnické miesto (v období júl až august): púť mužov, púť rómov, púť ku Škalupianskej Panne Márii +++	-	Zorganizovať viac podujatia nadregionálneho významu počas celého roka.
Produkty			Existencia národ. kultúrnych pamiatok -		Podporiť výrobcov

	-	Menší počet podujatí pre širšiu verejnosť počas roka --	Gréckokatolícky chrám Povýšenia sv. Kríža, Drevená zvonica ++	Menší počet podujatí pre širšiu verejnosť počas roka --	doplnkových produktov a produktov ľudovej tradície.
Propagácia	-	Menšia propagácia --	-	Menšia propagácia --	Posilniť propagáciu ponúkaných produktov, služieb, podujatí. Identifikovať správne cieľové skupiny, odlíšiť značku územia.
Cena	Bežné ceny ++	-	Bežné ceny ++	-	V propagácii uviesť priaznivé ceny.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánov. samosprávy, Municipalia 2012, vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je v tomto dokumente spracované formou SWOT analýzy a je kombináciou potrieb obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, ktorý bol poskytnutý obyvateľom obce.

SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.

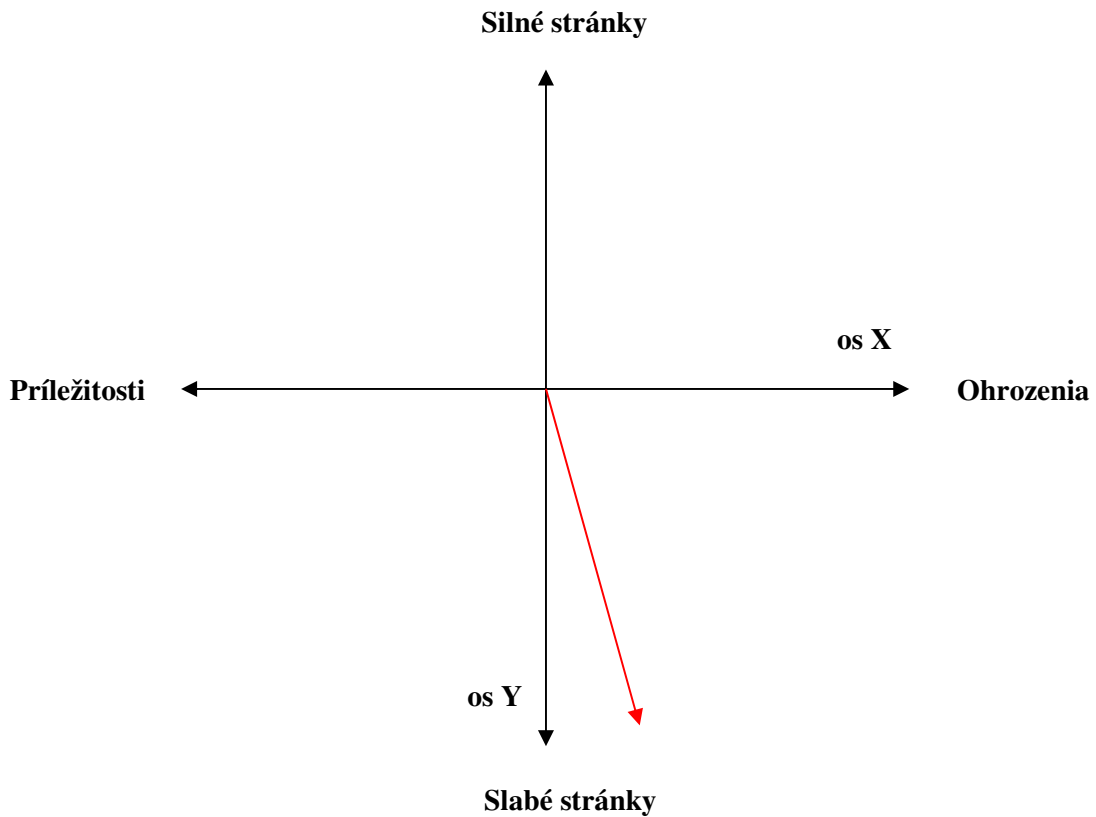
Formulár č. 12 (A10) - SWOT analýza

SWOT ANALÝZA			
Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
<ul style="list-style-type: none"> mierny nárast obyvateľstva výhodná geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu dobrá veková štruktúra obyvateľstva vybudovaný obecný vodovod turizmus a rekreácia (povrchový celok - Busov) existencia národnej kultúrnej pamiatky – drevená zvonica kvalitné životné prostredie infraštruktúra (MŠ a ZŠ) 	<p>1</p> <p>10</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>0</p> <p>7</p> <p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> zlý stav miestnych komunikácií chýbajúce chodníky pre peších chýbajúce cyklistické chodníky absencia obecnej kanalizácie slabé spojenie s okresným mestom emigrácia obyvateľstva nedostatok pracovných príležitostí časová a finančná náročnosť dochádzky do zamestnania chátrajúce objekty v obci pomerne vysoká miera nezamestnanosti nízka atraktivita pre prilákanie investorov do priemyselnej zóny málo obecných pozemkov vhodných na rodinnú výstavbu 	<p>7</p> <p>7</p> <p>9</p> <p>8</p> <p>8</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>7</p> <p>5</p> <p>7</p> <p>5</p> <p>10</p>
Spolu	47	Spolu	86

Príležitosti	Body	Hrozby	Body
<ul style="list-style-type: none"> oprava miestnych komunikácií pre celkový rozvoj obce 	8	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ 	8
<ul style="list-style-type: none"> vysporiadanie a kúpa nových pozemkov 	8	<ul style="list-style-type: none"> nedoriešené vlastnícke vzťahy k pôde 	7
<ul style="list-style-type: none"> využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov 	7	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok investorov 	5
<ul style="list-style-type: none"> rekonštrukcie obecných objektov 	7	<ul style="list-style-type: none"> zlý stav miestnych komunikácií 	5
<ul style="list-style-type: none"> podpora budovania cyklistickej infraštruktúry 	6	<ul style="list-style-type: none"> starnutie obyvateľstva 	8
<ul style="list-style-type: none"> podpora vybudovania chodníkov v obci 	6	<ul style="list-style-type: none"> odchod mladých obyvateľov za prácou 	7
<ul style="list-style-type: none"> podpora miestnych ekonomických subjektov 	4	<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie daňového zaťaženia podnikateľských subjektov 	6
<ul style="list-style-type: none"> podpora nezamestnaných občanov 	2	<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie počtu nezamestnaných obyvateľov 	5
<ul style="list-style-type: none"> rozvoj turistiky a rekreácie v súvislosti s blízkosťou chránených území a kultúrnych a historických pamiatok 	7	<ul style="list-style-type: none"> extrémnejšie klimatické zmeny (sucho, extrémne teploty, prívalové dažde, ...) 	1
<ul style="list-style-type: none"> podpora využívania prírodného prostredia pre rozvoj turistiky 	5	<ul style="list-style-type: none"> vysoká administratívna záťaž pre získanie finančných prostriedkov z štrukturálnych fondov 	5
<ul style="list-style-type: none"> podpora detí zo sociálne slabých rodín 	4	<ul style="list-style-type: none"> neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie zvyšovania zdrojov (personálne obsadenie, finančné prostriedky) 	6
<ul style="list-style-type: none"> zabezpečovanie školení pre obyvateľov v obci (digitálna gramotnosť starších obyvateľov, a pod.) 	2	<ul style="list-style-type: none"> konkurencia v oblasti cestovného ruchu zo strany okolitých obcí 	4
<ul style="list-style-type: none"> zlepšovanie poskytovania elektronických služieb 	4		
Spolu	70	Spolu	67

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Graf č. 1: Graf výslednej SWOT analýzy

Vyhodnotenie SWOT analýzy:

- os Y = Silné stránky - Slabé stránky = 47 - 86 = **-39**
- os X = Príležitosti - Ohrozenia = 70 - 67 = **+3**

Z výsledku SWOT analýzy teda vyplýva, že v obci je aj napriek viacerým už zrealizovaným pozitívnym opatreniam (tieto opatrenia sú znázornené ako silné stránky obce) a príležitostiam, ešte veľká možnosť na zlepšenie. Zlepšenie však závisí od mnohých faktorov (tieto faktory sú znázornené ako ohrozenia), ktoré obec nemôže ovplyvniť, alebo môže ovplyvniť len čiastočne.

Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy

V tabuľke nižšie sú v prvom riadku znázornené niektoré príležitosti uvedené v SWOT analýze a v prvom stĺpci niektoré silné stránky obce. Obec je nevyhnutné zviditeľniť, zlepšiť návštevnosť a cestovný ruch. Výhodou je blízkosť poľskej hranice. Takéto zviditeľnenie obce súčasne zlepšuje návštevnosť a zlepšenie turizmu. Vďaka zvýšeniu návštevnosti a počtu turistov salepší ekonomická situácia v obci, zvýši sa príjem v obci a môže to podporiť tvorbu pracovných miest čo znamená zníženie nezamestnanosti. Vybudovaním cyklotrás, chodníkov a opravou miestnych komunikácií bude zabezpečená podpora tohto sektoru. Lepšie dopravné napojenie taktiež zlepšuje atraktivnosť obce pre potenciálnych investorov a rovnako aj pre samotných obyvateľov obce.

Formulár č. 13 (A12)- Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy

	A - Oprava miestnych komunikácií, budovanie prístupových ciest	B - Podpora vybudovania chodníkov a cyklotrás v obci	C - Rozvoj cestovného ruchu v obci a jej okolí	D - Podpora nezamestnaných občanov a zviditeľnenie obce
1) Turizmus a rekreácia	++	++	+++	++
2) Pútnické miesto	++	+	+++	++
3) Existencia národnej kultúrnej pamiatky - Mariánska svätyňa	++	++	++	++
4) Dostatočný počet kultúrnych podujatí v obci	++	++	++	+

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 14 (A13)- Kontrolný zoznam pre hodnotenie niektorých možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Územie obce	Zlý stav miestnych komunikácií	Obmedzený rozvoj obce ako celku	stredná
Technické	Územie obce	Nízka (žiadna) propagácia obce	Obmedzený rozvoj obce	stredná
Ekologické	Územie obce	Možné povodne	Škody na majetku	nízka
Sociálne	Územie obce	Odliv mladého obyvateľstva vo výraznej miere	Obmedzený rozvoj obce ako celku	vysoká
Ekonomické	Územie obce	Financovanie projektov z doplnkových zdrojov financovania	Nerealizovanie projektov	vysoká

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť B - Strategická časť

Európska komisia vydala viaceré odporúčania v rámci podpory stratégie rozvoja. Stratégiu rozvoja 2020 aplikujú všetky členské štáty EÚ. Odporúčania, ktoré dostala Slovenská republika sú uvedené v tabuľke nižšie. Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky. Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu.

Tab. 23: Odporúčania Európskej komisie pre SR

Odporúčania Európskej komisie pre SR, ktoré sa týkajú:	Zlepšenie stavu v oblasti daní.
	Zlepšenie stavu v oblasti verejných financií.
	Zlepšenie stavu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.
	Zlepšenie stavu v oblasti trhu práce.
	Zlepšenie stavu v oblasti podnikateľského prostredia.
	Zlepšenie stavu v oblasti efektívnosti verejnej správy.
	Zlepšenie stavu v oblasti zlepšenia sieťových odvetví.

Zdroj: vlastné spracovanie

Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie.

Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. Inteligentný rast – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. Udržateľný rast – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. Inkluzívny rast – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickkej časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je predstavou obyvateľov o budúcnosti vývoja obce. Je nástrojom motivácie, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti v obci dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, doteraz realizovaných a plánovaných projektov a na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná strategická vízia obce Nižný Tvarožec:

Tab. 24: Strategická vízia obce Nižný Tvarožec

Podklady pre stanovenie vízie obce	Strategická vízia obce
analýza súčasného stavu obce; doteraz realizované projekty; plánované projekty; analýza hlavných faktorov rozvoja; analýza funkcií samosprávy.	Príťažlivá obec s vidieckym charakterom osídlenia a s čiastočne rozvinutým cestovným ruchom.
	Zlepšenie infraštruktúry obce z dôvodu zvýšenia príťažlivosti obce a pre rozvoj obce ako celku.
	Neustále zlepšovanie kvality života občanov obce Nižný Tvarožec a zabezpečenie primeraného rozvoja vo všetkých určujúcich oblastiach v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja a zlepšovania kvality životného prostredia.

Zdroj: vlastné spracovanie

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Nižný Tvarožec na roky 2016 – 2023. Strategickým cieľom rozvoja obce je:

„Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce so zreteľom na svoj hraničný charakter, t.j. vnútorného rozvoja obce vo svojich hraniciach tak i upevňovanie jej pozície ako neoddeliteľnej súčasti mikroregiónu Horná Topľa“.

Stratégia rozvoja

Cieľom predmetnej časti programu hospodárskeho rozvoj obce je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré majú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo opatrení a priorít, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, ale obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť požadovaným smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z podrobného poznania vnútorného prostredia. Je nevyhnutné poznať potreby obyvateľstva. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja. Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov,

analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

Tab. 25: Prioritné oblasti na dosiahnutie stanovených cieľov obce

Prioritné oblasti na dosiahnutie cieľa - vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku.	
PO 1	Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu
PO 2	Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva
PO 3	Štrukturálne zmeny
PO 4	Poznatkovo orientovaná ekonomika
PO 5	Ochrana a tvorba životného prostredia

Zdroj: vlastné spracovanie

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja, ktoré sú uvedené v tabuľke, je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika. Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich priority uvedené v tabuľke:

Tab. 26: Rozvojové oblasti obce

Hospodárska oblasť	Sociálna oblasť	Environmentálna oblasť
Podnikateľské prostredie a cestovný ruch.	Bývanie.	Odpadové hospodárstvo.
Doprava a komunikácie.	Verejné priestory a administratívne služby.	
Technická infraštruktúra.	Sociálna infraštruktúra a služby.	Ochrana ŽP a majetku.
Partnerská spolupráca.	Školstvo, kultúra a šport.	

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 27: Rozvojové priority obce

<p>Hospodárska oblasť</p>	<p><u>Pozostáva zo štyroch priorít:</u> podnikateľské prostredie a cestovný ruch (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, budovanie turistickej infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov v CR), doprava a komunikácie (rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba cyklochodníkov a pod.), technická infraštruktúra (kanalizácia, NN sieť, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a partnerská spolupráca (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).</p>
<p>Sociálna oblasť</p>	<p><u>Skladá sa zo štyroch rozvojových priorít:</u> bývanie (podpora individuálnej bytovej výstavby), verejné priestory a administratívne služby (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), sociálna infraštruktúra a služby (podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci a pod.) a školsťvo, kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia školských, kultúrnych a športových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).</p>
<p>Environmentálna oblasť</p>	<p><u>Pozostáva z dvoch rozvojových priorít:</u> odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam) a ochrana životného prostredia a majetku (budovanie protipovodňových opatrení).</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Prostredníctvom troch prioritných oblastí a definovania jednotlivých priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude

obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár č. 15 (S1)- Hierarchia strategických cieľov

Hierarchia cieľov v štruktúre strategického dokumentu

<p>Vízia</p> <p>Príťažlivá obec s vidieckym charakterom osídlenia a s čiastočne rozvinutým cestovným ruchom.</p> <p>Zlepšenie infraštruktúry obce z dôvodu zvýšenia príťažlivosti obce a pre rozvoj obce ako celku.</p> <p>Neustále zlepšovanie kvality života občanov obce Nižný Tvarožec a zabezpečenie primeraného rozvoja vo všetkých určujúcich oblastiach v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja a zlepšovania kvality životného prostredia.</p>		
<p>Strategický cieľ</p> <p>„Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce so zreteľom na svoj hraničný charakter, t.j. vnútorného rozvoja obce vo svojich hraniciach tak i upevňovanie jej pozície ako neoddeliteľnej súčasti mikroregiónu Horná Topľa“</p>		
<p>1. Prioritná oblasť - Hospodárska</p>	<p>2. Prioritná oblasť - Sociálna</p>	<p>3. Prioritná oblasť - Environmentálna</p>
<p>Cieľ: Podpora ekonomického rastu a rozvoj infraštruktúry v obci</p>	<p>Cieľ: Zlepšiť celkový image obce v rámci regiónu</p>	<p>Cieľ: Zatraktívniť a skvalitniť životné prostredie v obci</p>
<p>Opatrenie 1.1 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie 1.2 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p> <p>Opatrenie 1.3 Skvalitnenie vybavenosti a služieb v oblasti cestovného ruchu</p>	<p>Opatrenie 2.1 Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov</p> <p>Opatrenie 2.2 Tvorba podmienok pre bývanie</p> <p>Opatrenie 2.3 Podpora individuálnej bytovej výstavby</p> <p>Opatrenie 2.4</p>	<p>Opatrenie 3.1 Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva</p> <p>Opatrenie 3.2 Boj proti čiernym skládkam</p>

<p>Opatrenie 1.4 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce</p>	<p>Vybudovanie oddychových zón na verejných priestranstvách, výstavba ihrísk</p> <p>Opatrenie 2.5 Zlepšovanie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov</p> <p>Opatrenie 2.6 Podpora kultúrneho a spoločenského života</p>	
--	---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 16 (S2) - Záznam z verejného prerokovania

Zápis o verejnom prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program rozvoja obce Nižný Tvarožec

Pripomienkovanie realizoval: *Bc. Dana Karnišová*

Termín pripomienkovania: *15.11.2017*

Oznam uverejnený: *úradná tabuľa obce Nižný Tvarožec*

Text dokumentu k dispozícii: *Obecný úrad Nižný Tvarožec*

Spôsob doručenia pripomienok: *poštou, e-mailom*

Priamo oslovené subjekty: *miestne organizácie v obci*

Počet pripomienok: celkový počet: 0

Zápis vypracoval: **Bc. Dana Karnišová, starostka obce, 15.11.2016**

Časť C - Programová časť

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Programová časť PRO na roky 2016-2023 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2016-2026: Strategickým cieľom rozvoja obce na roky 2016-2026 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja. Programová časť PRO obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja.

Formulár č. 17 (P1) - Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť
Opatrenie č. 1.1 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	Projekt 1.1.1 <i>Výstavba mosta cez potok Sveržovka</i>	Hospodárska – miestna komunikácia
	Projekt 1.1.2 <i>Rekonštrukcia cestných komunikácií</i>	Hospodárska – miestna komunikácia
	Projekt 1.1.3 <i>Výstavba a rekonštrukcia chodníkov</i>	Hospodárska – miestna komunikácia
	Projekt 1.1.4 <i>Vybudovanie cyklotrás</i>	Hospodárska – miestna komunikácia
Opatrenie 1.2 Zlepšenie technickej		

vybavenosti obce		
<u>Opatrenie 1.3</u> Skvalitnenie vybavenosti a služieb v oblasti cestovného ruchu		
<u>Opatrenie 1.4</u> Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce	Projekt 1.4.1 <i>Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczka Wyzna</i>	Sociálna-cezhraničná spolupráca
<u>Opatrenie 2.1</u> Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov		
<u>Opatrenie 2.2</u> Tvorba podmienok pre bývanie		
<u>Opatrenie 2.3</u> Podpora individuálnej bytovej výstavby		
<u>Opatrenie 2.4</u> Vybudovanie oddychových zón na verejných priestranstvách, výstavba ihrísk	Projekt 2.4.1 <i>Výstavba ihrísk</i>	Sociálna - Ostatné športové a rekreačné stavby

<p><u>Opatrenie 2.5</u> Zlepšovanie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov</p>	<p>Projekt 2.5.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu</p>	Sociálna - Budovy pre administratívu
	<p>Projekt 2.5.2 Rekonštrukcia interiérov obecného úradu</p>	Sociálna - Budovy pre administratívu
	<p>Projekt 2.5.3 Rekonštrukcia miestneho rozhlasu</p>	Sociálna
<p><u>Opatrenie 2.6</u> Podpora kultúrneho a spoločenského života</p>		
<p><u>Opatrenie 3.1</u> Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva</p>	<p>Projekt 3.1.1 Výstavba obecného kompostoviska</p>	Environmentálna - Ostatné inžinierske stavby
<p><u>Opatrenie 3.2</u> Boj proti čiernym skládkam</p>	<p>Projekt 3.2.1 Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci</p>	Environmentálna - Ostatné budovy (inžinierske stavby)

Zdroj: vlastné spracovanie

Merateľné ukazovatele výsledku dopadu

Tieto typy merateľných ukazovateľov sú rozdielne svojim časovým vymedzením, t.j. obdobím kedy sa z hľadiska realizácie projektu a sledovania dosiahnutia a udržania cieľov projektu sledujú. Ukazovatele výsledku sa sledujú od začiatku prác na projekte po ukončenie prác na projekte a ukazovatele dopadu od finančného ukončenia projektu do uplynutia 5 bežných rokov po finančnom ukončení projektu, tzv. obdobie udržateľnosti projektu.

- **Merateľný ukazovateľ výsledku** - formalizované zobrazenie priamych a okamžitých účinkov pomoci (intervencií), t.j. účinkov, ktoré priniesol projekt alebo program.

- **Merateľný ukazovateľ dopadu** - formalizované zobrazenie následkov projektu/programu, ktoré prekračuje rámec bezprostredných účinkov pomoci(intervencie). Na výsledné hodnoty merateľných ukazovateľov dopadu má veľký vplyv externé prostredie (napr. dopyt, zmena legislatívy a pod.), t.j. ich hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2016, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2023.

Formulár č. 18 (P2)- Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota / Rok	
				Rok 2015	2016	2023
PRIORITNÁ OBLASŤ – Hospodárska						
Opatrenie 1.1 - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
<i>Projekt 1.1.1 – Výstavba mosta cez potok Sveržovka</i>						
Výsledok	Dĺžka vybudovaného mosta	ObÚ	km	0	0	4
Dopad	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
<i>Projekt 1.1.2 –Rekonštrukcia cestných komunikácií</i>						
Výsledok	Dĺžka novovybudovaných cestných komunikácií	ObÚ	km	0	0	5
Dopad	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
<i>Projekt 1.1.3 –Výstavba a rekonštrukcia chodníkov</i>						
Výsledok	Dĺžka novovybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov	ObÚ	km	0	0	7

Dopad	Zlepšenie verejných služieb a dopravnej infraštruktúry	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Projekt 1.1.4–Vybudovanie cyklotrás						
Výsledok	Dĺžka novovybudovaných cyklotrás	ObÚ	km	0	0	4
Dopad	Zlepšenie verejných služieb a dopravnej infraštruktúry	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Opatrenie 1.2 - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Opatrenie 1.3 - Skvalitnenie vybavenosti služieb v oblasti cestovného ruchu						
Opatrenie 1.4 - Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce						
<i>Projekt 1.4.1 - Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczka Wyzna</i>						
Výsledok	Rozvoj obce	ObÚ	-	0	0	-
Dopad	Zlepšenie cezhraničnej spolupráce	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
PRIORITNÁ OBLASŤ – Sociálna						
Opatrenie 2.1 - Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov						

Opatrenie 2.2 - Tvorba podmienok pre bývanie						
Opatrenie 2.3 - Podpora individuálnej bytovej výstavby						
Opatrenie 2.4 - Vybudovanie oddychových zón na verejných priestranstvách, výstavba ihrísk						
Projekt 2.4.1 – Výstavba ihrísk						
Výsledok	Počet novovybudovaných ihrísk	ObÚ	počet	0	0	1
Dopad	Zlepšenie sociálnych služieb	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Opatrenie 2.5 - Zlepšovanie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov						
Projekt 2.5.1 - Rekonštrukcia kultúrneho domu						
Výsledok	Rozsah rekonštrukcie v m2	ObÚ	Počet m2	0	0	300
Dopad	Zlepšenie sociálnych služieb	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Projekt 2.5.2 - Rekonštrukcia interiérov obecného úradu						
Výsledok	Počet zrekonštruovaných m2	ObÚ	počet	0	0	150

Dopad	Zlepšenie sociálnych služieb	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Projekt 2.5.2 - Rekonštrukcia miestneho rozhlasu						
Výsledok	Pokrytie v %	ObÚ	počet	0	0	70
Dopad	Zlepšenie sociálnych služieb	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526
Opatrenie 2.6 – Podpora kultúrneho a spoločenského života						
Projekt 2.6.1–Realizácia programov na podporu pracovného uplatnenia dlhodobo nezamestnaných a iných znevýhodnených skupín trhu práce						
PRIORITNÁ OBLASŤ – Environmentálna						
Opatrenie 3.1 - Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva						
Projekt 3.1.1 –Výstavba obecného kompostoviska						
Výsledok	Počet novovybudovaných kompostovísk	ObÚ	počet	0	0	1
Dopad	Zlepšenie environmentálneho prostredia	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526

Opatrenie 3.2 - Boj proti čiernym skládkam						
<i>Projekt 3.2.1 –Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci</i>						
Výsledok	Počet zlikvidovaných skládok	ObÚ	počet	0	0	2
Dopad	Zlepšenie environmentálneho prostredia	ObÚ, Štatistický úrad SR	obyvateľ	0	0	526

Zdroj: vlastné spracovanie

- V tabuľke znázornené opatrenia, ktoré neobsahujú aktivity a projekty sú vytvorené s ohľadom na budúci rozvoj obce. Vzhľadom na skutočnosť, že program rozvoja obce je otvoreným dokumentom reagujúcim na aktuálnu situáciu v obci, je možné postupné dopĺňanie jednotlivých projektov a aktivít do vytvorených opatrení.

Formulár č. 19 (P3)- Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

zaokrúhlené v tis. Eur na dve desatinné miesta

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť na ktorý je projektový zámer orientovaný		Ukazovateľ výstupu		Stav pripravenosti projektového zámeru		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (tis. eur)	Priorita zámeru		Spolupráca s partnerom pri realizácii	Realizácia projektu je viazaná na podmienku
				Oblasť	Kategória	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Stav	Iné - doplně			Priorita	Iné - doplně		
1	4	5	6	8	8a	9	9a	10	10a	11	12	13	13a	16	
1	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba mosta cez potok Sveržovka	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie	Dĺžka mosta / m	4km	V štádiu úvah	-	2016-2022	120 tisíc eur	Predpokladané financovanie z rozpočtu obce a zdroje v európskej únii	-	N/A	N/A
2	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia cestných komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie	Dĺžka vybudovaných chodníkov / m	5km	V štádiu úvah	-	2016 - 2022	5 tisíc eur	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N/A	N/A
3	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie	Dĺžka vybudov. chodníkov / m	7km	V štádiu úvah	-	2016-2022	20 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A
4	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Vybudovanie cyklotrás	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie	Dĺžka vybudovaných cyklotrás / m	4km	V štádiu úvah	-	2016 - 2023	6 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A
5	Investičný	1261- Budovy na kultúru a verejnú zábavu	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť, Kultúra	Zrekonštr. plochy / m ²	300	V štádiu úvah	-	2017-2023	130 tisíc eur	Predpokladané financovanie z rozpočtu obce a zdroje v európskej únii	-	N/A	N/A
6	Investičný	1220- Budovy pre	Rekonštrukcia interiérov obecného úradu	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	Zrekonštr. plochy / m ²	150	V štádiu úvah	-	2016-2018	10 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016-2023

		administra tívu													
7	Invest ičný	2224 - Miestne elektrické a telekomun ikačné rozvody a vedenia	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	Technická infraštrukt úra	Občianska vybavenos ť	Metre zrekonštruov aného osvetlenia	70	V štádiu úvah	-	2018- 2023	5 tisíc eur	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N/A	N/A
8	Invest ičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba ihrísk	Sociálna infraštrukt úra	Občianska vybavenos ť	Počet ihrísk	1	V štádiu úvah	-	2018-2023	8 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A
9	Invest ičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci	Životné prostredie	Odpadové hospodárst vo	Počet zlikvidovaný ch skládok	2	V štádiu úvah	-	2017-2022	4 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A
10	Invest ičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba obecného kompostoviska	Životné prostredie	Odpadové hospodárst vo	Zakúpené kompostéry / počet	1	V štádiu úvah	-	2017-2023	7 tisíc eur	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N/A	N/A
11	Neinv estičný	-	Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczkza Wyzna	Sociálna infraštrukt úra	Kultúra	Rozvoj obce	-	prebieha	-	2016-2023	-	Prebieha- zdroje obce a EÚ	-	N/A	N/A

Časť D - Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce

Akčný plán obce predstavuje konkrétny harmonogram činností / projektov / aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár č. 20 (R1)- Akčný plán

Opatrenie , aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie (v tisíc eur na dve desatinné miesta)
Opatrenie 1.1 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt 1.1.1 – Výstavba mosta cez potok Sveržovka	2016-2022	obec	120000,00
Projekt 1.1.2 –Rekonštrukcia cestných komunikácií	2016 - 2022	obec	5000,00
Projekt 1.1.3 –Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	2016 - 2022	obec	20000,00
Projekt 1.1.4 –Vybudovanie cyklotrás	2016 - 2023	obec	6000,00
Opatrenie 1.2 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Opatrenie 1.3Skvalitnenie vybavenosti a služieb v oblasti cestovného ruchu			
Opatrenie 1.4Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce			
Aktivita / Projekt 1.4.1- Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczka Wyzna	-	obec	-
Opatrenie 2.1Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľ'ov			
Opatrenie 2.2Tvorbapodmienok pre bývanie			
Opatrenie 2.3Podpora individuálnej bytovej výstavby			
Opatrenie 2.4Vybudovanie oddychových zón na verejných priestranstvách, výstavba ihrísk			
Projekt 2.4.1 – Výstavba ihrísk	2016-2023	obec	8000,00
Opatrenie 2.5Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov			

Projekt 2.5.1 – Rekonštrukcia kultúrneho domu	2016-2023	obec	130000,00
Projekt 2.5.2 –Rekonštrukcia interiérov obecného úradu	2016-2018	obec	10000,00
Projekt 2.5.2- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2018-2023	obec	5000,00
Opatrenie 2.6 Podpora kultúrneho a spoločenského života			
Opatrenie 3.1 Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva			
Projekt 3.1.1 –Výstavba obecného kompostoviska	2017 - 2023	obec	7000,00
Opatrenie 3.2 Boj proti čiernym skládkam			
Aktivita 3.2.1 –Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci	2017 - 2022	obec	4000,00

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Najdôležitejšími partnermi, ktorí boli súčasťou celého procesu realizácie Programu rozvoja, boli hlavne samotní obyvatelia. V prvej fáze vypracovania dokumentu PRO bol spracovaný dotazník, ktorý bol poskytnutý obyvateľom na vyplnenie. Vyplnenie mohli uskutočniť buď priamo na obecnom úrade, kde bol dotazník v tlačenej forme na priame ručné vypísanie, alebo na internetovej web stránke obce ako tzv. "on-line formulár". Týmto spôsobom boli obyvatelia začlenený do procesu spracovania a podieľali sa na vypracovaní SWOT analýzy, teda definovaní silných a slabých stránok svojej obce a možností jej zlepšenia vo všetkých smeroch. Okrem občanov boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí dokumentu aj poslanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto dokumentu splnila obec princíp programovania na úrovni regionálnej politiky. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Na úrovni obce je zodpovedný za systém riadenia PRO a aj za systém čerpania získaných dotácií starosta obce.

Realizácia jednotlivých projektov si bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Preto sa odporúča zriadiť "Komisiu strategického rozvoja", ktorá bude plniť funkciu poradného orgánu. Jej úlohou by bolo:

Tab. 28: Úlohy komisie strategického rozvoja obce

Úlohy Komisie strategického rozvoja obce:
vypracovať a posúdiť správu o realizácii PRO
vypracovať a posúdiť stav finančného čerpania prostriedkov
podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO
zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce
v prípade potreby by úlohou komisie bolo aj prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec bude v pravidelných intervaloch (napr. raz ročne) zbierať a spracovávať pripomienky verejnosti, poslancov OcÚ, zamestnancov OcÚ a prípadných partnerov.

Tieto pripomienky budú slúžiť počas hodnotenia samotného PRO za predchádzajúci rok a v prípade potreby sa tento otvorený dokument aktualizuje. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Plán hodnotenia a monitorovania

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získať informácie o reálnom plnení Plánu rozvoja obce (PRO) a aj o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Výsledkom systému bude prípadná zmena spôsobu realizácie a v prípade potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Formulár č. 21 (R5)- Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2016 - 2023		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2017	Podľa rozhodnutia obce a podľa vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	Kontrola plnenia programu s reálnou situáciou.
Tematické hodnotenie časti PRO	2017	V prípade identifikovania témy hodnotenia ako rizikovú časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	Pri návrhu na revíziu PRO. Pri výraznom odklone od stanovených cieľov.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2017 - 2023	Na základe správy auditu. Na základe rozhodnutia starostu. Na základe kontrolného orgánu. Na základe podnetu poslancov. a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) obecného úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami. Plán hodnotenia a monitorovania je podkladom pre prácu riadiaceho tímu a zapojenia sa širokej verejnosti do konkrétnych aktivít. Dokument PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude reagovať na zmeny potrieb obyvateľov, zmeny v okolí a na legislatívne zmeny. Z tohto dôvodu bude dokument podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorit obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Časť E - Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Tab. 29: Obsah finančnej časti PRO

Finančná časť obsahuje:
indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO
model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
hodnotiacu tabuľku pre výber projektov

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť E.I Indikatívny finančný plán PHSR

Indikatívny finančný plán je prehľadom celkových plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PRO. Súčasťou finančného plánu je aj plánovaná rezerva - výkonnostná rezerva, ktorá má priamy vzťah k rozpočtu obce. Indikatívny rozpočet má rešpektovať princípy zodpovedného finančného manažmentu. Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PRO uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť konkrétnu (presnú) sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Potenciálne zdroje financovania obce sú uvedené v tabuľke nižšie.

Tab. 30: Potenciálne zdroje financovania pre obec

Potenciálne zdroje financovania projektov a aktivít pre obec:
vlastné zdroje (rozpočet obce)
štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB)

financovanie z národných projektov (napr. úradu práce, soc. vecí a rodiny - AOTP)
rozpočet samosprávneho kraja
európske štrukturálne a investičné fondy
nadácie, neinvestičné fondy
účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
svetová banka
sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.
bankové úvery

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. 22 (F5)– Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	Rok									Spolu (mil. eur)
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
I. Hospodárska politika - oblasť										151 tis. Eur
II. Sociálna politika - oblasť										153 tis. Eur+ cezhranič ná spoluprá ca (suma nevyčísle ná)
III. Environmentálna politika - oblasť										11 tis. Eur
Spolu: (mil. eur)										315 tis. Eur

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Poznámka:

- v súčasnosti nevieme určiť prerozdelenie financií na jednotlivé roky

Časť E.II Finančná časť

Finančný rámec na realizáciu PRO pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov. Finančný rámec pre realizáciu PRO obce je znázornený vo formulári nižšie.

Formulár č. 23 (F2) – Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ- výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				mesiac/rok - mesiac/rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska politika					151000.€	*	*	*	*			
Opatrenie 1.1	Projekt 1.1.1 <i>Výstavba mosta cez potok Sveržovka</i>	2112 - Miestne komunikácie	Dĺžka výstavby/m	2016-2022	120000 eur.				*			
	Projekt 1.1.2 <i>Rekonštrukcia cestných komunikácií</i>	2112 - Miestne komunikácie	Dĺžka vybudovaných chodníkov/ m	2016-2022	5 000 eur.	*	*	*	*			
	Projekt 1.1.3 <i>Výstavba a rekonštrukcia chodníkov</i>	2112 - Miestne komunikácie	Dĺžka vybudovaných chodníkov/ m	2016 - 2022	20000 eur.	*	*	*	*			
	Projekt 1.1.4 <i>Vybudovanie cyklotrás</i>	2112 - Miestne komunikácie	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	2016-2022	6000 eur				*			
Opatrenie 1.2												
Opatrenie 1.3												
Opatrenie 1.4	Projekt 1.4.1	-	Rozvoj obce	2016-2023	neurčené	*	*	*	*			

	Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczka Wyzna											
II. Sociálna politika					153000 Eur	*	*	*	*			
Opatrenie 2.1												
Opatrenie 2.2												
Opatrenie 2.3												
Opatrenie 2.4	Projekt 2.4.1 <i>Výstavba ihrísk</i>	2412 -Ostatné športové a rekreačné stavby	Vybudované oddychové zóny/počet	2016-2023	8000 eur.	*	*	*	*			
Opatrenie 2.5	Projekt 2.5.1 <i>Rekonštrukcia kultúrneho domu</i>	1220- Budovy pre administratívu	Zrekonštruované plochy m2	2016-2023	130000 eur.	*	*	*	*			
	Projekt 2.5.2 <i>Rekonštrukcia interiérov obecného úradu</i>	1220- Budovy pre administratívu	Zrekonštruované plochy m2	2016-2018	8000eur.	*		*	*			
	Projekt 2.5.3 <i>Rekonštrukcia miestneho rozhlasu</i>	2224- miestne komunikačné rozvody a vedenia	Zrekonštruované plochy m2	2018-2023	5000 eur.	*	*					
Opatrenie 2.6												
III. Environmentálna politika					11000tis. Eur	*	*	*	*			
Opatrenie 3.1	Projekt 3.1.1 <i>Výstavba obecného kompostoviska</i>	2420 -Ostatné Inžinierske stavby, i.n.	Zakúpené kompostéry/počet	2017 - 2023	7 tis.	*	*	*	*			

Program rozvoja obce Nižný Tvarožec 2016-2023

Opatrenie 3.2	Projekt 3.2.1 <i>Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci</i>	1274 -Ostatné budovy, i. n.	Počet zlikvidovaných skládok	2017 - 2022	4000 tis.	*	*	*	*			
Celkom					153000 tis. Eur	*	*	*	*			

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Poznámka:

* znázornenie predpokladaného spôsobu financovania daného projektu/aktivity.

Model viaczdrojového financovania

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje. Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár č. 24 (F5)- Modelu viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie							
Prioritná oblasť	Celkové náklady /eur	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec/ mesto	Spolu	
Opatrenie 1.1	151 tis. eur	*	*		*		
Opatrenie 1.2							
Opatrenie 1.3							
Opatrenie 1.4	Zatiaľ neurčené	*	*		*		
Opatrenie 2.1							
Opatrenie 2.2							
Opatrenie 2.3							
Opatrenie 2.4							
Opatrenie 2.5	153 tis. eur						
Opatrenie 2.6							
Opatrenie 3.1	7 tis. eur	*	*		*		
Opatrenie 3.2	4 tis. eur	*	*		*		
Spolu	315 tis. eur	*	*		*		

Zdroj: vlastné spracovanie

Poznámka:

* znázornenie predpokladaného spôsobu financovania daného projektu/aktivity.

Systém hodnotenia zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO je schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska, alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov, ktorá je uvedená nižšie, je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania) a projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár č. 25 (F3)- Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce; b) projekty s právoplatným stavebným povolením; c) projekty MAS; d) projekty OOCR; e) projekty miestnych rozvojových organizácií;	1.1.1 až 1.1.4; 1.2.1 až 1.2.4; 1.3.1; 1.4.1; 2.1.1; 2.2.1; 2.3.1 až 2.3.2; 2.4.1 až 2.4.3; 2.5.1 až 2.5.5;

		f) projekty s vysokou podporou obyvateľov; g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná.	2.6.1 až 2.6.3; 3.1.1. až 3.13; 3.2.1 až 3.2.2
3	Stredná	Projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná.	
4	Nízka	Projekty v štádiu zámerov / úvah	
5	Najnižšia	Ostatné	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár č. 26 (Z1) - Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none">– <u>Názov:</u> Program rozvoja obce Nižný Tvarožec na roky 2016 - 2023– <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none">– <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PRO vykonala obec svojpomocne, na základe externého odborného poradenstva.– <u>Obdobie spracovania:</u> Rok 2016– <u>Riadiaci tím:</u> Riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.– <u>Pracovné skupiny:</u> Pracovná skupina hospodárska mala 3 členov (počet pracovných zasadaní 2), pracovná skupina sociálna 3 členov (2 zasadania) a pracovná skupina environmentálna 3 členov (2 zasadania). Členovia riadiaceho tímu a pracovných skupín sú uvedení na str. 7,8– <u>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou:</u> verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PRO prostredníctvom web stránky obce, jej názory boli zozbierané formou dotazníkového prieskumu.– <u>Náklady na spracovanie:</u> 250,- eur

Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none">– <u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy:</u> 25.11.2016– <u>Verejné pripomienkovanie:</u> 15.11.2016
Schválenie	<ul style="list-style-type: none">– <u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Nižný Tvarožec na roky 2016 – 2023“.

Zdroj: Weisová, Bernátová2012, vlastné spracovanie

Povinné prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO
- Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)
- Príloha č. 5 - Dohoda o partnerstve
- Príloha č. 6 - Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Povinné prílohy PRO

Príloha č.1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR		
Zoznam členov riadiaceho tímu:	Bc. Dana Karnišová	
	Ing. Jozef Dzubák	
	Vladislav Michel'	
Prioritná oblasť Hospodárska	Bc. Peter Kohút	
	Milan Lišivka	
	Jana Balaščáková	
Prioritná oblasť - Sociálna	Mária Hirčáková	
	Mgr. Viktória Meščanová	
	Ing. Ivana Majerníková	
Prioritná oblasť - Environmentálna	Ján Sterančák	
	Ján Juročko	
	Monika Jureková	

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha č.2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Formulár č. 27 (PP1) - Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2011)		národná	www.build.gov.sk/mvrrsr
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008 - 2015	2008 - 2015	regionálna	www.po-kraj.sk
Štatistický úrad SR			www.statistics.sk
Operačné programy 2014 - 2020	2014 - 2020	národná	partnerskadohoda.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovensko 2001	2020	národná	www.telecom.gov.sk www.build.gov.sk/
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

² V súčasnosti prebieha proces spracovania nového PRO Prešovského samosprávneho kraja, predpokladaný termín jeho schválenia je koncom roka 2016.

Formulár č. A 1 - Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát		
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR; Obecný úrad Nižný Tvarožec	slovak.statistiscs.sk www.niznytvarozec.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	slovak.statistiscs.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Nižný Tvarožec; Štatistický úrad SR	www.niznytvarozec.sk;slovak.statistiscs.sk
Zdravotníctvo	Obecný úrad Nižný Tvarožec	www.niznytvarozec.sk
Sociálna starostlivosť	Obecný úrad Nižný Tvarožec	www.niznytvarozec.sk
Ekonomická štruktúra	Štatistický úrad SR; Obchodný register SR	www.niznytvarozec.sk;www.orsr.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Internetové zdroje:

datacube.statistics.sk	www.po-kraj.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	partnerskadohoda.gov.sk
statdat.statistics.sk	www.niznytvarozec.sk
www.mindop.sk	http://naseobce.sk/mesta-a-obce/1419-nizny-tvarozec
www.telecom.gov.sk	http://http://niznytvarozec.oma.sk/
www.eu2020.gov.sk	http://www.e-obce.sk/obec/niznytvarozec/nizny-tvarozec.html
www.build.gov.sk/mvrrsr	

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha č.3 - Zoznam skratiek použitých v PRO

PRO	Program Rozvoja Obce
VÚC	Vyšší Územný Celok
OcÚ	Obecný Úrad
FK	Finančná Komisia
ŽP	Životné Prostredie
ZŠ	Základná Škola
MŠ	Materská Škola
PHSR	Program Hospodárskeho a Sociálneho Rozvoja
ŠK	Športový Klub
EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
ha	hektár
KURS	Koncepcia Územného Rozvoja Slovenska
ŠFRB	Štátny Fond Rozvoja Bývania
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
ÚPSVar	Ústredie Práce, Sociálnych Vecí a Rodiny
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
ORSR	Obchodný Register Slovenskej Republiky
ŽRSR	Živnostenský Register Slovenskej Republiky
EÚ	Európska Únia
OP	Operačný Program
PD	Projektová dokumentácia
SP	Stavebné Povolenie
CR	Centrálny Register
OOCR	Oblasťná Organizácia Cestovného Ruchu
ČOV	Čistička Odpadových Vôd
AOTP	Aktívne Opatrenia Trhu Práce
km	kilometer

Príloha č.4 - Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)

Opatrenie , aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie (v tisíc eur na dve desatinné miesta)
Opatrenie 1.1 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt 1.1.1 – Výstavba mosta cez potok Sveržovka	2016-2022	obec	120000,00
Projekt 1.1.2 –Rekonštrukcia cestných komunikácií	2016 - 2022	obec	5000,00
Projekt 1.1.3 –Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	2016 - 2022	obec	20000,00
Projekt 1.1.4 –Vybudovanie cyklotrás	2016 - 2023	obec	6000,00
Opatrenie 1.2 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Opatrenie 1.3Skvalitnenie vybavenosti a služieb v oblasti cestovného ruchu			
Opatrenie 1.4Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami vrátane cezhraničnej spolupráce			
Aktivita / Projekt 1.4.1- Spolupráca s partnerskou obcou Mochnaczka Wyzna	-	obec	-
Opatrenie 2.1Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov			
Opatrenie 2.2Tvorba podmienok pre bývanie			
Opatrenie 2.3Podpora individuálnej bytovej výstavby			
Opatrenie 2.4Vybudovanie oddychových zón na verejných priestranstvách, výstavba ihrísk			
Projekt 2.4.1 – Výstavba ihrísk	2016-2023	obec	8000,00
Opatrenie 2.5Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov			

Projekt 2.5.1 – Rekonštrukcia kultúrneho domu	2016-2023	obec	130000,00
Projekt 2.5.2 –Rekonštrukcia interiérov obecného úradu	2016-2018	obec	10000,00
Projekt 2.5.2- Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2018-2023	obec	5000,00
Opatrenie 2.6 Podpora kultúrneho a spoločenského života			
Opatrenie 3.1 Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva			
Projekt 3.1.1 –Výstavba obecného kompostoviska	2017 - 2023	obec	7000,00
Opatrenie 3.2 Boj proti čiernym skládkam			
Aktivita 3.2.1 –Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok v obci	2017 - 2022	obec	4000,00

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Príloha č.5 - Dohoda o partnerstve

Formulár č. Ú 5 - Dohoda o partnerstve

Názov	
Obdobie platnosti	
Predmet dohody	
Účastníci dohody	
Podporované aktivity	

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Príloha č.6 - Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Obr. 1: Ohraničenie územia obce Nižný Tvarožec	18
Obr. 2: Poloha obce Nižný Tvarožec znázornená na mape Slovenska	19
Obr. 3: Znázornenie erbu obce Nižný Tvarožec	22
Obr. 4: Pečať rozvoja obce Nižný Tvarožec	23
Obr. 5: Materská škola v obci	30
Obr. 6: Základná škola v obci	31
Obr. 7: Veľkonočná výstava v obci.....	33
Obr. 8: Schéma stromu problémov	37
Graf č. 1: Graf výslednej SWOT analýzy	53
Tab. 1: Dôležitosť vypracovania PRO	7
Tab. 2: Základné charakteristiky obce Nižný Tvarožec.....	17
Tab. 3: Základné polohopisné údaje obce Nižný Tvarožec	18
Tab. 4: Hydrologické údaje obce Nižný Tvarožec.....	20
Tab. 5: Vybrané údaje krajinnej štruktúry obce	20
Tab. 6: Vývoj počtu obyvateľov v obci.....	25
Tab. 7: Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci od roku 2012-2015	25
Tab. 8: Prirodzený úbytok obyvateľstva v obci od roku 2012-2015.....	25
Tab. 9: Vývoj počtu narodených v obci od roku 2008-2015	26
Tab. 10: Vývoj počtu zomretých v obci od roku 2008-2015	26
Tab. 11: Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2012-2015.....	26
Tab. 12: Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti SODB 2011.....	26
Tab. 13: Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania SODB 2011	27
Tab. 14: Vývoj postavených domov v obci v období 2008-2015	27
Tab. 15: Príjmy obce po poslednej zmene k 31.12. 2015	28
Tab. 16: Výdavky obce po poslednej zmene k 31.12. 2015.....	28
Tab. 17: Príjmy celkom.....	28
Tab. 18: Výdavky celkom	29
Tab. 19: Evidencia podnikateľských subjektov (Formulár č. A 4)	29

Tab. 20: Vývoj počtu tried na materskej škole v obci za obdobie 2008-2015	32
Tab. 21: Vývoj počtu tried na základnej škole v obci za obdobie 2008-2015	32
Tab. 28: Najbližšie väčšie centrá k obci Nižný Tvarožec	46
Tab. 23: Odporúčania Európskej komisie pre SR	56
Tab. 24: Strategická vízia obce Nižný Tvarožec.....	58
Tab. 25: Prioritné oblasti na dosiahnutie stanovených cieľov obce.....	59
Tab. 26: Rozvojové oblasti obce	59
Tab. 27: Rozvojové priority obce.....	60
Tab. 28: Úlohy komisie strategického rozvoja obce	78
Tab. 29: Obsah finančnej časti PRO	80
Tab. 30: Potenciálne zdroje financovania pre obec.....	80
Formulár č. 1 (Ú1) - Zámer spracovania PHSR.....	7
Formulár č. 2 (Ú2) - Harmonogram spracovania PHSR.....	9
Formulár č. 3 (Ú3) - Metódy zapojenia verejnosti odo prípravy PHSR	9
Formulár č. 4 (Ú4) - Zoznam členov pracovných skupín	10
Formulár č. 5 (Ú6) - Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR	12
Formulár č. 6 (A1) - Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát.....	35
Formulár č. 7 (A2) - Analýza príčin a dôsledkov	36
Formulár č. 8 (A3) - Plánovací formulár prieskumu.....	38
Formulár č. 9 (A7) - Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií.....	40
Formulár č. 10 (A8) - STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	48
Formulár č. 11 (A9)- Analýza konkurencie	49
Formulár č. 12 (A10) - SWOT analýza.....	51
Formulár č. 13 (A12)- Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy	54
Formulár č. 14 (A13)- Kontrolný zoznam pre hodnotenie niektorých možných rizík	55
Formulár č. 15 (S1)- Hierarchia strategických cieľov	61
Formulár č. 16 (S2) - Záznam z verejného prerokovania	63
Formulár č. 17 (P1) - Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí.....	64
Formulár č. 18 (P2)- Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	67
Formulár č. 19 (P3)- Súhrnný prehľad projektových zámerov obce.....	72
Formulár č. 20 (R1)- Akčný plán	76
Formulár č. 21 (R5)- Plán hodnotenia a monitorovania.....	79

Formulár č. 22 (F5)– Indikatívny rozpočet - sumarizácia.....	81
Formulár č. 23 (F2) – Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce	83
Formulár č. 24 (F5)- Modelu viaczdrojového financovania – intervenčná matica	86
Formulár č. 25 (F3)- Hodnotiaci tabuľka pre výber projektov	87
Formulár č. 26 (Z1) - Schválenie PHSR	89
Formulár č. 27 (PP1) - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov.....	94
Formulár č. 28 (R1)- Akčný plán	96